The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
NOV 24 1953
DEPT. OF CITIZENSHIP & IMMIGRATION

DEC 3 1953

LATVIJA
AMERIKĀ

92./217. n-rs. TREŠDIEN, 1953. G. 25. NOVEMBRĪ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50: par 3 mēn. $4.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40: tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

J. F. DALLESA NOVĒLĒJUMS LATVIEŠIEM LATVIJĀ

LATVIJAS NEATKARĪBAS GADA DIENĀ, 18. NOVEMBRĪ, AMERIKAS BALSS NORAIDIJA UZ LATVIJU ASV ĀRLIETU MINISTRA J. F. DALLESA ĪPAŠU VĒSTĪJUMU.TAM IR PIEŠĶIRAMA JO SEVIŠĶA NOZĪME, TĀDĒĻ, KA ŠĪ IR PIRMĀ REIZE, KAD KĀDS ASV VALDĪBAS LOCEKLIS IR DEVIS ŠĀDU VĒSTĪJUMU LATVIEŠU TAUTAI

DALLESA VĒSTĪJUMĀ TEIKTS:

„Pirms trīsdesmit pieciem gadiem latviešu tauta ieguva savu neatkarību. Savā patstāvības laikā Latvijas republika pierādīja visai pasaulei, kādu ievērojamu progresu un izcilus panākumus gūst tauta, kas pati var izvēlēt savu valdību. Latvijas republika pierādīja pasaulei, kādu labklājību var sasniegt tauta, kas dzīvo brīvībā.

Mēs, amerikāņi, dziļi izjūtam un saprotam tās ciešanas, ko šodien pārdzīvo latviešu tauta zem padomju nežēlīgā imperiālisma. Es nododu latviešu tautai vissirsnīgāko līdzjūtību no amerikāņu tautas.

Savienotās Valstis nekad nav atzinušas Latvijas piespiedu iekļaušanu Padomju Savienībā. Mēs, amerikāņi, esam noteikti pārliecināti, ka attieksmēm starp tautām, kā lielām, tā arī mazām tautām, ir jādibinās uz taisnības un tiesību principiem un uz tautu brīvas gribas izpaudumu.

Mēs esam pārliecināti, ka pienāks laiks un nodibināsies atkal tautu brīvi izvēlētas valdības, un cilvēku pamattiesības tiks atjaunotas miljoniem ļaužu tajās zemēs, kur šīs tiesības tagad liegtas.

Ar Dieva palīgu un pašas tautas garīgiem un morāliem spēkiem, Latvija pārdzīvos savu grūto apspiestības laiku. Latvija celsies un atkal ieņems savu likumīgo vietu brīvo Eiropas tautu saimē."

ASV PIEPRASA INTERVIJU AR GUZENKO

OTAVA KĻUVUSI ATTURĪGA

No Otavas ziņo, ka Sav. Valstu Kongresa izmeklēšanas komisija joprojām vēlas iztaujāt Kanadā dzīvojošo Igoru Guzenko, kas 1948. gadā atklāja sensācionālo atomspiegu prāvu, kas atbalsojās Kanadā, Sav. Valstīs un Anglijā.

Līdz šim Kanadas valdība amerikāņu prasību bija noraidījusi, norādot, ka Guzenko jau esot atklājis visu, ko viņš zinot, un ka neesot nekāda iemesla domāt, ka Guzenko rokās atrastos jauna informācija.

Nav zināms, vai arī šoreiz Kanada noraidīs amerikāņu prasību. Labi informētas aprindas gan esot Otavā izteikušās, ka izvēli atstāšot paša Guzenko ziņā, kaut gan esot jāšauboties, vai pēdējais uzdrošināšoties riskēt braucienu uz Vašingtonu, baidīdamies no iespējama atentāta.

Guzenko Kanadā dzīvo ar pieņemtu vārdu. Viņš esot apmeties kādā Ontario pilsētā, bet tas arī viss, kas par viņu zināms.

Lai nodrošinātu interviju ar Guzenko, tad Kongresa izmeklēšanas komisija pieprasīja Sav. Valstu ārlietu ministrijas iejaukšanos, uzliekot par pienākumu ārlietu ministram Dallesam nokārtot visas nepieciešamās formālitātes ar Kanadas ārlietu ministriju.

„MĒS MALDĪJĀMIES"

SAVIENOTĀS VALSTIS ATZĪSTAS JAPĀNAI

No Tokio ziņo, ka ierazdamies Japānas galvaspilsētā, Savienoto Valstu viceprezidents Niksons Japānas valdības pārstāvjiem paskaidroja, ka amerikāņi 1946. gadā pielaiduši lielu kļūdu, paredzēdami Japānas konstitūcijā paragrafu, kas Japānai aizliedz bruņoties.

Pretēji senātoram Novlandam, kas vienkārši mēģināja japāņiem pavēlēt, lai nekavējoties atsāk bruņošanos, Niksons lietām piegāja ar lielāku diplomātiju, atzīdams Sav. Valstu pielaisto kļūdu un uzsvērdams, ka 1946. g. amerikāņi nav vēl izpratuši Padomju Savienības nodomus. Tālāk Niksons sacīja, ka Japānai apbrunojoties, viņas aizsardzības smaguma punkts gan gultos uz pašu japāņu pleciem, bet ka amerikāņi savus draugus tomēr nekad neatstātu.

MASKAVA SARUNĀS NEPIEDALĪSIES

ASA ATBILDE KREMLIM

Nesen saņemot pēdējo Maskavas notu, sabiedrotajiem kļuva skaidrs, ko pašreiz Padomju Savienība ar Rietumiem nekādās sarunās ielaisties negrib. Akceptējot Kremļa aso paziņojumu, sabiedrotie nosūtījuši Maskavai šīkpat asu atbildi.

Sav. Valstu, Anglijas un Francijas ārlietu ministrijas nosūtījušas Padomju Savienībai vienādu atbildes tekstu, uzsverot, ka, tā kā Padomju Savienība sarunās būtu ar mieru piedalīties tikai tad, ja Eiropa tiktu atstāta vāja un neapbruņota, ka tad jau ar to vien tiekot skaidri pierādīts, ka Maskava pašreiz neesot ieinteresēta nekādās sarunās, kas varētu dot pozitīvus rezultātus.

Itālija piekrīt Triestas konferencei

No Romas ziņo, ka Itālija izteikusi savu piekrišanu 5 nāciju sarunām, lai reiz izbeigtu nepatikamo Triestas jautājumu, kas pēdējā laikā kā Itāliju, tā arī Dienvidslaviju turējis pilnīgā kara priekšvakarā.

Protams, ar Itālijas piekrišanu piedalīties sarunās vien nepietiek. Lai sarunas varētu uzsākt, tad vispirms jāpanāk kompromiss Itālijas un Dienvidslavijas starpā par noteikumiem, kādus abas valstis uzstādījušas par nepieciešamiem konferences uzsākšanai. Tā, piemēram, Itālija pieprasa, lai pirms konferences sākuma vai nu Dienvidslavija izvācas no Triestas B joslas vai lai ļauj Itālijai okupēt Triestas A joslu. Protams, Dienvidslavija par to negrib ne dzirdēt. Vienā ziņā varbūt dienvidslavu prasības ir loģiskākas, jo viņi ir ar mieru konferencē piedalīties tikai tad, ja pašreizējo Triestas stāvokli atstāj nemainītu.

DALLES LIECINĀS KERSTENA KOMITEJĀ

Kongresa loceklis Kerstens mūsu pārstāvim paskaidroja, ka Tautas Vietnieku nama Baltijas komitejas pirmajā darba sēdē 30. novembrī Vašingtonā paskaidrojumus sniegs valstssekretārs J. F. Dalless, iepazīstinot komitejas locekļus ar informāciju, kāda ir ASV valdības rīcībā par Baltijas valstu okupāciju.

Nujorkā Kerstena komiteja, cik paredzams, ieradīsies ap 3. decembri.

Komūnisti nedomā piekāpties

KOREJĀ BEZ PĀRMAIŅĀM

No Panmundžomas ziņo, ka sabiedrotie jau piekto nedēļu bez panākumiem mēģina panākt vienošanos ar komūnistiem par Korejas politiskās konferences sasaukšanu. Pēdējie joprojām kavējas noteiktu lēmumu pieņemšanā un pastāv pie savām sākuma prasībām pielaist Pad. Savienību, Indiju, Pakistānu, Burmu un Indonēziju kā neitrālus novērotājus daudz pārrunājamā konferencē.

Pagājušās sestdienas sēdē komūnisti visvairāk laika veltīja Sav Valstu pārstāvja Dīna nolamāšanai, saucot pēdējo par kara kūdītāju un blēdīgu nelieti, gan par neīstu, neracionālu, nejūtīgu cilvēku.

Korejas neitrālajā joslā apstājušās arī gūstekņu „pārliecināšanas". Vēl „pārliecināmo" gūstekņu skaits sasniedz 22.000 ķīniešu un ziemeļkorejiešu karavīru. Bet tā kā mājās braukt gribētāju skaits ir nepilni 3 proc. no intervēto kopskaita, tad jāšaubās, vai komūnisti riskēs pārliecināšanu turpināt līdzšinējā gaitā.

Jau izbēguši 300 gūstekņi

Kaut arī oficiāli sabiedroto armija Korejā par to daudz nerunā, skaitļi runā paši par sevi. Izrādās, ka kopš pamiera parakstīšanas Korejā līdz šim jau vairāk kā 300 ķīniešu un ziemeļkorejiešu karavīru pārnākuši pār neitrālo joslu, lai izbēgtu no komūnisma.

TRŪKST LIDLAUKU

Ziemeļatlantijas Organizācija Eiropā, galvenokārt Francijā un Rietumvācijā, ciešot no lidlauku trūkuma. Organizācijas rīcībā pašreiz nodotais lidmašīnu skaits esot daudz lielāks nekā novietošanas iespējas. Lidmašīnas lidlaukos esot saspiestas tik tuvu viena pie otras, ka ienaidnieka uzbrukuma gadījumā viena vienīga bumba spētu iznīcināt līdz astoņām lidmašīnām. Aviācijas lietpratēji par šo stāvokli tomēr nav uztraukušies, jo ir pārliecināti, ka lidmašīnas spēs pacelties pirms ienaidniekam būs dota iespēja nosviest savas bumbas.

KANADIEŠI NAV APMIERINĀTI

Aiz rožainiem virsrakstiem un smaidošām sejām Kanadas parlamenta locekļi patiesībā tomēr bijuši vīlušies Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera Kanadas braucienā. Kanada esot cerējusi, ka Eizenhauers nākšot ar noteiktiem priekšlikumiem par savstarpējās aizsardzības dibināšanu un par dažādo tarifu atcelšanu. Bet no tā nekas neesot iznācis. Tagad amerikāņi gatavojoties kopējas Kanadas un ASV bruņoto spēku virspavēlniecības sastādīšanā. Kanada to ieskata par savas suverēnitātes ierobežošanu.

JAGĀNS INDIJĀ

No Jaundelhi ziņo, ka no amata atceltais angļiem piederošās Gviānas komūnistiski noskaņotais ministru prezidents Jagāns ieradies Jaundelhi vizītē pie Indijas ministru prezidenta Nēru, lai pēdējam izstāstītu savas bēdas un lūgtu pēc palīdzības. Jagāna un Nēru sarunu norise nav oficiāli publicēta. Ir zināms tikai tik daudz, ka Neru pateicis, ka nekādu praktisku palīdzību sniegt nevarot. Jagāns bija izvēlējies Indiju palīdzības meklēšanai, jo arī pats ir cēlies no indiešiem un Gviānā daudz indiešu nodarbināti dažādos plantaciju un fabriku darbos.

Dienvidkoreja atbrīvo japāņu zvejniekus

No Pusānas ziņo, ka Dienvidkoreja atbrīvojusi vairāk kā 400 internēto japāņu zvejnieku. Pēdējie atradušies Dienvidkorejas teritoriālos ūdeņos. Sešdesmit pieci citi japāņu zvejnieki no apcietinājuma atbrīvoti jau pag. nedēļā un uzsākuši ceļu mājup.

BALTIEŠU PĀRSTĀVJU APMEKLĒJUMS AN

Sakarā ar vergu darba jautājuma pacelšanu Apvienotās Nacijās, Baltijas Brīvības Komiteju priekšsēži Dr. V. Māsens, V. Sidzikauskas un J. Vahters 17. novembrī apmeklēja A. N. trešās komitejas priekšsēdi Devidsonu (kanadietis). Vergu darba jautājumu šinīs dienās apspriedīs trešā komitejā. Paredzams, ka diskusijas šinī jautājumā turpināsies vairākas dienas. A.N. pilnsapulcē šo jautājumu, cik paredzams, apspriedīs nākošā gada sesijā.

Vai lūzums Pekingas-Maskavas attieksmēs?

Sabiedroto militārie novērotāji ziņo, ka pastāvot varbūtība, ka Pekinas un Maskavas starpā būtu sākuši pūst auksti vēji. Novembra revolūcijas svētku atceres gadījumā Vorošilovs slavējis komūnistu Ķīnu vairāk nekā pašu Padomju Savienību. Ja pārējās satelītu valstīs revolūciju atminēja ar militārām parādēm, tad Pekīnā bija tikai klusums. Padomju Savienības sūtniecība Pekinā sarīkoja lielu banketu; bet no Ķīnas ievērojamākiem varas vīriem tur nevienu neredzēja.

MOSADEGHA DĪVAINĪBAS

No Teherānas ziņo, ka Mosadegha tiesāšana turpinoties, kaut arī bijušā ministru prezidenta mainīgā uzvešanās lielā mērā ietekmējot tiesas sēžu gaitu. Prokuroram lasot apvainojumus, Mosadeghs parasti bāžot ausīs vati, lai nebūtu jāklausās. Reizi pa reizei viņš aizmiegot, tiesas telpā galvu nolicis uz galda. Kad prokurors, beidzis lasīt garo apsūdzību sarakstu, licis Mosadegham priekšā atzīties, pēdējais sācis smiet is. Mosadegha impulsīvās uzvešanās dēļ viņam piedraudēts, ka viņam būšot turpmāk jādzīvo parastā cietuma kamerā. To padzirdis, bijušais ministru prezidents izplūdis asarās un paziņojis, ka tādā gadījumā nekavējoties uzsākšot badošanos un to turpināšot līdz savai nāvei.

Kerstens latviešu valstssvētkos Ņujorkā

Latvijas neatkarības 35 gadu atceres gadījumā Komiteja Latvijas Brīvībai rīkoja 18.nov. Baltijas Brīvības namā pieņemšanu, kurā bija ieradies Kongresa loceklis C. Kerstens, Brīvās Eiropas Komitejas prezidents Šeperdsons, Amerikāņu Komitejas Krievijas tautu atbrīvošanai viceprezidents Kanningholms (pirms kara bijis ASV sūtniecības darbinieks Rīgā), vairāki Brīvās Eiropas Komitejas augstākie darbinieki, Lietuvas ģenerālkonsuls, J. Budris, Igaunijas konsuls J. Kaivs, Komitejas Lietuvas Brīvībai priekšsēdis V. Sidzikauskas, Komitejas Igaunijas Brīvībai priekšsēdis J. Vahters, kā arī vairāki latviešu organizāciju pārstāvji.

KLB priekšsēdis Dr. V. Māsens īsā uzrunā apsveica viesus un izteica sevišķu prieku par Kerstena ierašanos. Viņa iniciātīvu Izmeklēšanas Komitejas nodibināšanā latvieši, lietuvieši un igauņi ļoti augsti novērtē.

Atbildes runā Kerstens uzsvēra, ka **Eizenhauera valdības programmā paredzēta verdzināto tautu atbrīvošana miera līdzekļiem.** Lai saglabātu mieru, mums morāli jāatbalsta verdzinātās tautas, jo tik ilgi, kamēr komūnistiem nav tautas atbalsta, tie karu nevar sākt. Ja mēs pametīsim verdzinātās tautas savam liktenim, tad tas mūsu tuvinās karam. Svarīgs solis atbrīvošanas politikā ir panākt to, lai brīvā pasaule apzinās verdzināto tautu likteni.Baltijas Izmeklēšanas Komiteja varēs celt pasaulei priekšā pierādījumus, ka krievi jau iepriekš izplānojuši Baltijas valstu okupāciju, un, ko nozīmē krievu okupācijas žņaugi.

Izmantojot gadījumu, Kerstens ar saviem palīgiem apskatīja latviešu pretkomūnistiskās skates materiālus. Pēc tam Kerstens vēl ilgāku laiku pakavējās viesu starpā. Vakarā pl. 11 Kerstens runāja televizijā par savas komitejas darbu.

Nosoda Izraēlas rīcību

Izraēlas pārstāvji ziņo no Apvienotām Nācijām, ka viņiem nodarīta liela netaisnība. Kādā Apvienoto Nāciju sēdē, pārrunājot Izraēlas uzbrukumus Jordānai, Sav. Valstu, Anglijas un Francijas pārstāvji asi nosodīja Izraēlas rīcību, ko pēdējā ieskata par netaisnu, vienpusīgu un antisemītisku Rietumu lielvalstu nostāju.

Dr. iur. T. Sanders

PĀRSTEIGUMI BOĻŠEVIKU SPIEGA VAITA LIETĀ

Bēdīgi slavenā „Morgentau plāna" autors bijis boļševiku spiegs Vaits, kas to izstrādājis pēc Maskavas instrukcijām. Trūmena „joki" — „sarkanās siļķes" un „snollygoster." Pārdaudz vieglprātīga rīcība, kas pieskaitāma bīstamai nolaidībai. Vaits atstāts amatā, lai to labāk novērotu, bet FBI tam nekad nav devusi savu piekrišanu. Nepareizi satversmes izskaidrojumi.

ASV ģenerālprokurora Brunela ziņojums, ka bijušais finanču ministra biedrs Harijs Vaits iecelts par Starptautiskā Valūtas Fonda direktoru-rīkotāju laikā, kad toreizējais valsts prezidents Trūmens par šo vīru, kā par boļševiku spiegu, jau bijis oficiāli informēts un par to viņu brīdinājusi FBI (politiskā pārvalde), radījis lielu sensāciju, un šī lieta izvēršas par atklātu politisku skandālu.

Pati Vaita lieta nebūtu vairs nekas jauns ASV, tomēr pilnīgi tā nekad nav noskaidrota. Laiku pa laikam par to nedaudz rakstīts, bet pa lielākai daļai saraustīti, pieminot Vaita vārdu vairs tikai sakarā ar citiem spiegiem, vispiebežāk ar pazīstamo Alžeru Hissu. Bez tam, kā zināms, pats Vaits ir miris. Mūsu lasītājiem šī lieta ir svešāka, jo tā norisinājās 1947. gadā, kad mūsu tautas vairākums vēl uzturējās Vācijā, un toreiz par to laikrakstos maz kas tika pieminēts.

Atklājumus par Vaitu bija snieguši divi bijušie komūnistu aģenti: Elizabete Bentlija un Vaitekers Čembers. Abi tie nodeva ziņas arī vēl par citiem padomju spiegiem. Vēlākā izmeklēšanā izdevās izzināt, ka Vaits boļševikiem ir bijis ļoti vērtīgs spiegs, kas viņu aģentus ASV regulāri apgādājis ar visām vajadzīgām ziņām resp. norakstiem no slepeniem valsts dokumentiem. Vaits bija pat noorganizējis veselu spiegu tīklu dažādās ministrijās, no kurienes tad sistēmatiski tam piegādāta svarīga un konfidenciāla informācija. Vaitu, kā spiegu, pēc viņa izdarītiem pakalpojumiem boļševikiem un nodarītā kaitējuma ASV drošībai, atzīst par daudz lielāku „zvēru" nekā Hissu.

Vaita vecāki iecelojuši no Krievijas, bet kādas tautības tie bijuši, par to laikraksti neizsakās. Vaita vārds ir pieņemts vārds, un viņa īstais vārds netiek minēts. Vispār par viņa biografiju maz kas zināms. Vaits bijis arī bēdīgi slavenā tā sauc. „Morgentau plāna" autors satriektai Vācijai, kuru pēc šī plāna vajadzējis pārvērst par agrārvalsti, nojaucot visu tās smago rūpniecību. **Šo plānu Vaits izstrādājis pēc Maskavas norādījumiem un ieteicis to savam šefam, tā laika finanču ministram Morgentauam.** Tas to akceptējis, un tādēļ šis plāns nes paša Morgentaua vārdu. Lai gan valdība šo plānu pilnīgi nepieņēma, tas tomēr stipri ietekmēja amerikāņu politiku pirmos pēckara gados Vācijā.

Vaitam liela loma bijusi amerikāņu civilierēdņu izlasē un apstiprināšanā svarīgos posteņos. Vēlāk izrādījās, ka visi šie Vaita ieceltie ierēdņi bijuši komūnisti un to līdzskrējēji. Ja šiem civilierēdņiem-komūnistiem pieskaita klāt komūnistus UNRRA un IRO, tad redzam, kāda sarkana „buķete" tolaik darbojusies Vācijā. Nav arī jābrīnās, kā klājies bēgļiem visādos „skrīniņos", kad pēc tiem daudzus meta ārā no nometnēm un kad bija jācīnās par DP statūsu bijušiem karavīriem, zonu pārgājējiem, kad bija jābaidās ko teikt: vai esi brīvprātīgi bēdzis no boļševikiem; vai atvests spaidu kārtā, kad uz pagaidu darbiem aizgājušos uz Beļģiju (par ogļračiem), Franciju un pa daļai uz Angliju atzina par galīgi izvietotiem un tie zaudēja IRO atbalstu. Tas — atceroties mūsu nesenno pagātni. Bet Vaitam ir vēl citi „nopelni." Ar viņa gādību boļševiki ieguva pirmā laikā amerikāņu okupācijas naudas (militārmarkas) klišejas un attiecīgo papīru. Tādējādi boļševiki arī iespieda šo naudu un radīja šīs vajātās inflāciju, nodarot amerikāņiem zaudējumus pēc financistu aprēķiniem mazākais par kādiem 250 milj. dolaru.

Kādā no saviem ziņojumiem boļševikiem Vaits pastāsta Maskavai, ka viņa šefs, ministrs Morgentaus, pašlaik cītīgi lasot komūnistiem labvēlīgu propagandas grāmatu Sarkanā zvaigzne virs Ķīnas un atzīstot šo grāmatu par ļoti interesantu. Kā redzams, arī šajā virzienā centies Vaits, lai „apstrādātu" ASV ministrus Maskavas politikai par labu. Šādi Vaita ziņojumi — memorandi, kas aptver dažādus jautājumus, kuri interesē boļševikus, rakstīti ar paša Vaita roku. Eksperti-kaligrafi atzinuši rokrakstu par identisku ar Vaita rokrakstu. Šie memorandi „lielajai žūrijai" (Grand jury), kas Vaitu nenodeva tiesai, nebija zināmi, un žūrija neaicināja arī pašus galvenos lieciniekus-augstāk minētos Bentliju un Čemberu. Zīmīgi tā laika apstākļiem, ka pret šiem abiem lieciniekiem, bijušiem komūnistiem un spiegiem, kas atklāja lielo Silvermastera spiegu tīklus ar Hissu un citiem apm. 32 ierēdņiem-spiegiem, demokratu valdība izturējās kritiski. Daudzi neticīgi smīnēja. Atklāti apvainotiem netrūka aizstāvju visaugstākās aprindās un presē. Tā piem., Ečesons aizstāvēja Hissu vēl pēc tiesas sprieduma, bet Trūmens visu šo lietu nosauca par „ sarkano siļķi," kam nekā kaitīga neesot. Tagad Trūmens ģenerālprokurora uzstāšanos un republikāņus, kas atbalsta prasību viņu Trūmenu — nopratināt. Kongresa Pretamerikāņiskās Darbības komisijā, nosaucis par „snollygoster'iem". Nujorkā, žurnālistu apsēsts, Trūmens pēdējiem paskaidrojis, ka dienvidvalstīs šo vārdu lietojot jēdzie-

(Nobeigums 6. lpp.)

UZMANĪBU, JANUMIEŠI!

Lai reālizētu vairāku bij. janumiešu ierosinājumus, lūdzam Kanadā dzīvojošos bij. janumiešus un visus, kas cīnījušies plkv. V. Januma vadībā, steidzami paziņot savas adreses līdz ar telefona numuru.

A. AMERIKAM, 127 Galley Ave, Toronto, tel. OL 2125
E. ĀBELEM, 159 Cambridge Ave, Toronto, tel. GE 5564 vai
A. KALUPNIEKAM, 11 West 1st St., Hamilton.
Katrs adreses piesūtītājs saņems attiecīgu informāciju

TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBS un TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA
rīko š. g. 27. novembrī, plkst. 20
62 Claremont ielā, Toronto
JAUTRU DEJU VAKARU
RĪKOTĀJI

LATVIEŠU ČELLISTA AR PASAULES SLAVU
INGUS NĀRUNA KONCERTS
27. NOVEMBRĪ PLKST. 20
sv. Andreja baznīcas zālē, Toronto
Pavadīs ANATOLIJS BĒRZKALNS

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

PRASA IZMEKLĒT PAD. SAV. DELEGĀCIJAS PRETTIESISKO LĪDZDALĪBU APV. NĀCIJĀS

Vienpadsmit Padomju Savienība kalpībā esošo tautību 22 demokratiski politiskās organizācijas iesniedz memorandu Apvienotām Nācijām par vergu darba nometņu likvidēšanu un prasa padomju delegācijas aizstāšanu ar attiecīgu tautību eksila pārstāvjiem.

Otrdien, 17. novembrī, dienu pirms Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas atceres, Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēdis Dr. V. Māsēns kopā ar Igauņu un Lietuviešu Brīvības Komiteju priekšsēžiem ieradās Apvienoto Nāciju mītnē Ņujorkā un iesniedza AN ģenerālsekretāram memorandu un lūdza brīvās pasaules palīdzību atbrīvot Baltijas tautu piederīgos no vergu darba nometnēm, pārtraukt deportācijas un cilvēku politiskās apcietināšanas un izmeklēt Padomju Savienības noziegumus pret cilvēcību. Memorandā arī norādīts, ka padomju delegācijas nav tiesīgas pārstāvēt Baltijas tautas.

Tās pašas dienas pēcpusdienā Baltijas Brīvības namā pulcējās 11 Padomju Savienības kalpībā esošo tautu 22 demokratiski politisko organizāciju pārstāvji, lai līdzīgu memorandu sagatavotu un iesniegtu Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram ar lūgumu uzņemt to piektdienas apspriežu darba kārtībā.

Sapulci atklāja Dr. V. Māsēns un savā uzrunā norādīja, ka Padomju Savienība un viņas satelītu valstis sistēmatiski praktizē vergu darba nometnes saviem imperiālistiskajiem mērķiem, turot savā kalpībā okupētās tautas un ar savu varu tās iznīcinot. Šī rīcību uzsāka pētīt AN Starptautiskā Darba Organizācija un vāc pierādījumu materiālus, lai izmeklētu padomju noziedzīgo rīcību. Tad Dr. V. Māsēns nolasīja rezolūcijas tekstu:

1) Mēs atzīstam par nepieciešamu, ka AN ģenerālsapulce steidzīgi īsteno AN Chartā paredzētos pienākumus, kā arī cilvēcīgo tiesību pamatprincipus un nosoda vergu darbu saimnieciskiem un politiskiem nolūkiem un dara visu iespējamo tā iznīcināšanai visur, kur tas vēl pastāv.

2) Mēs ar prieku konstatējam, ka pie AN Internacionālās Darba Organizācijas darbojas vergu darba apzināšanas komiteja, kas ieskata, ka AN, kas neatzīst vergu darba institūciju, ar pienākumu ir saistītas ar savas Chartas nosacījumiem, uzzināt, novērot un ziņot savās apspriedēs par vergu darbu draudzīgajiem apstākļiem.

3) Mēs atzīstam, ka pēc Chartas ievadnosacījumiem un 1., 55. un 56. panta noteikumiem nedrīkst pastāvēt tāds stāvoklis, ka AN biedrs izlieto vergu darbu saimnieciskiem un politiskiem nolūkiem un ka tādas valdības, kas tagad ir AN biedri un lieto vergu darbu gan ar varu, gan pēc patikas iztulkojamiem tiesiskiem formulējumiem, īstenībā vairs nepilda pienākumus, kādus tās uzņēmušās saskaņā ar Cilvēku Tiesību Chartu, tādēj pēc Chartas 6. panta noteikumiem būtu izslēdzamas no AN Organizācijas.

4) Mēs, beidzot, atzīstam, ka saskaņā ar Chartas ievadnosacījumiem un 1., 55. un 56. pantu ir īstenojama prasība, lai AN izlieto visus līdzekļus, lai izbeigtu vergu darbu, vienalga, kur tas notiek pasaulē.

Sapulcējušies šo rezolūciju pieņēma vienbalsīgi un parakstīja 22 apspiesto nāciju pārstāvji.

Darba turpinājumā sanāksme izraudzīja komisiju, kuras uzdevums šo rezolūciju piektdien, 20. novembrī iesniegt AN ģenerālsekretāram, kad arī paredz, ka AN apspriežu darba kārtībā varētu tikt uzņemts jautājums par vergu darba konstatēšanu. Delegācijas komisijā ievēlēja Dr. V. Māsēnu, Boleslavu Biegu, Jaroslavu Profousu, Mikhailu Solovievu.

Sanāksmē ieradās arī Eiropas Brīvības Komitejas prezidents Šepardsons un eksila tautību nodaļas direktors Jarovs. Jarovs savā uzrunā, starp citu, teica arī šādus raksturīgus vārdus: „Mēs stāvam aiz jums, kamēr jūsu zemes būs atbrīvotas. Ierosme un labas idejas nāk no jums, mēs jums palīdzēsim tās īstenot."

Sanāksmē paziņoja, karīkota arī protesta demonstrācija padomju delegācijām pie AN nama Ņujorkā.

Darba turpinājumā visu klātesošo organizāciju pārstāvji ierunāja vēstījumus Brīvās Eiropas Raidītāja un raidītāja „Liberation" skaņu lentās pārraidījumam savām tautām. No latviešiem vēstījumus ierunāja A. Bļodnieks no Komitejas Latvijas Brīvībai, A. Klīve teica uzrunu latviešu zemniekiem un Dr. R. Drillis — latviešu strādniekiem un strādniecēm.

Skrundēns

Latviešu sestdienas ģimnazija Toronto

MĀCĪBAS SĀKSIES 28. NOVEMBRĪ

Jau ilgāku laiku Toronto latviešu sabiedrībā ir pārrunāts jautājums par Latviešu sestdienas ģimnazijas dibināšanu. Katru gadu zināms skaits jauniešu beidz Latviešu Sestdienas pamatskolu, un daudzi no viņiem vēlas iegūt pilnīgākas zināšanas savā mātes valodā, latviešu literatūrā, Latvijas vēsturē un ģeografijā. Latviešu sabiedrības pienākums ir dot viņiem iespēju turpināt izglītību šinī virzienā.

Vadošās latviešu organizācijas Toronto ir izsacījušas vēlēšanos, lai ģimnazijas organizēšanu un vadību uzņemtos Latviešu Tautas Augstskola Toronto .To viņa arī ir darījusi, un organizēšanas darbs ir paveikts tik tālu, ka mācības var uzsākt.

Katru sestdienu ir paredzēts noturēt trīs mācību stundas. Galvenie priekšmeti būs latviešu valoda un latvju literatūra.

Pēc sekmīgas ģimnazijas beigšanas minētos priekšmetos absolventi varēs saņemt gatavības apliecības.

Apliecības varēs noderēt atgriežoties dzimtenē, bet iegūtās zināšanas, kā dārgs mantojums, paliks latvju jauniešu sirdīs, un, paužot tālāk, dzīvos turpmākajās latvju audzēs.

Kad pēc gadiem atkal reizi brīvības saule atspīdēs Latvijas ārēs, kad latvieši no pasaules malu malām pulcēsies atpakaļ savā zemē un kad citi no vergu nometnēm, izmocīti un noguruši dosies mājup, šis uzkrātās zināšanas būs tā vērtīgākā manta, ko likt lietā jaunu Latviju ceļot.

Sestdien, 28. novembrī, plkst. 10 no rīta sv. Andreja baznīcas telpās Latviešu Sestdienas ģimnazija uzsāks mācības gaitas. Darba sākuma atzīmēšanā laipni lūdzam ierasties jaunos audzēkņus, viņu piederīgos un katru latvieti, kuru šis pasākums interesē.

Jauni audzēkņi var vēl pieteikties.

L. T. Augstskolas uzdevumā
A. Sudmalis

DV APVIENĪBAS BOSTONĀ 3 DARBĪBAS GADI

1950. g. 14. novembrī Bostonā nodibinājās DV apvienība, kas 3 gadu laikā priekšnieka V. Antiņa vadībā izaugusi par lielāko DV apvienību ASV un izvērsusi sekmīgu darbību aprūpes, kultūras un jaunatnes audzināšanas laukā. Šogad 14. novembrī DV mītnē, kas ar savu latvisko izdaiļojumu atgādina kādu Latvijas skolas zāli, pulcējās vairāki cimti DV un viesu — visu Bostonas latviešu draudžu un organizāciju pārstāvji, lai svinīgi atzīmētu lielās 18. novembra svētku dienas priekšvakarā Daugavas Vanagu organizācijas darbu un sasniegumus Bostonā.

Trimdas draudzes mācītājs A. Galiņš skaistā runā teica, ka trim lielajiem vārdiem — brīvībai, dzīvībai un maizei jāpievieno ceturtais — Daugavas Vanagu vārds. Daugavas Vanagi ir cīnījušies un atkal cīnīsies par brīvību un maizi. Daugavas Vanagi ir klājuši galdu mūsu trūcīgajiem. Lai Dievs tad arī svētī Daugavas Vanagus un viņu darbu latviešu tautā.

Priekšnieks V. Antiņš savā runā atgādina, ka šis vakars tiek svinēts Lāčplēšu dienas pieminēšanas zīmē. Mūsu vidū ir 4 lāčplēši (Kreišmanis, Grāvelis, Ūdris, Luiks), un viņu personās šovakar mēs suminām latviešu varoņu garu, kas arvien liesmo un liesmos latviešu karavīru sirdīs, un ko gadu pēc gada vecākie nodod jaunākajiem kā svēto mantojumu. Šo tēvu zemes mīlestības un varonības garu nes šodien arī DV. Tādēļ būsim stipri un gatavi cīnai, jo vairogam un šķēpam uzticas Latvija — „Māte. Ar klusuma brīdi piemin kritušos un mirušos cīnītājus un tautas moceklus.

Runājot par DV apvienības Bostonā darbību, V. Antiņš norādīja, ka apvienības vispusīgais darbs ir noritējis visas sabiedrības priekšā un tas visiem zināms. „Mēs stingri stāvam par to, ka DV organizācija ir aprūpes organizācija, un tai nav vietas politikai. Šim principam mēs esam stingri sekojuši un vienmēr atklāti un droši esam aizstāvējuši DV mērķus un idejas. Mums tādēļ ir ne tikai draugi, bet arī nelabvēļi. Bet tas, ka visas draudzes un organizācijas šovakar ir nākušas sveikt DV organizācijas darbu Bostonā, norāda, ka sabiedrība pareizi ir novērtējusi DV apvienības Bostonā nostāju un darbu. Tas lai dod DV ticību un spēku pastāvēt arī turpmāk," nobeigumā novēlēja nodaļas priekšnieks.

Pulkvedis E. Kreišmanis apsveica Bostonas DV Lāčplēšu biedrības un Kalpaka bataljona biedrības vārdā. Viņš teica, ka daudzi DV ir lāčplēši, un drīzi pienāks diena, kad viņu krūtis greznos Lāčplēša ordenis. Novēl DV to lielo saticības garu, kāds valda Kalpaka bataljonā.

Mācītājs K. Zelmers, novēlot dievpalīgu, teica, ka tie, kas strādā, nenogurst; kas nestrādā — pagurst. DV nenogurstošais darbs nāk par svētību visiem.

Notārs A. Lūļa Trimdas draudzes vārdā liecināja, ka DV Bostonā ceļš ir pareizs, to vajag vēl vairāk padziļināt un iztaisnot.

Bostonas latviešu organizāciju savienības priekšsēdis A. Cirulis liecināja, ka 3 gados Bostonas DV nodaļa izaugusi par spēcīgu nacionālu organizāciju. DV uzdevums trimdā — uzminēt tautas domas un teikt vārdus, kas spārno. Bostonas latviešu sabiedriskā dzīvē tagad valda vislabākā saskaņa.

Amerikas Latviešu Tautiskās Savienības vārdā A. Pinkulis novēlēja vienprātību, sadarbību un draudzību, bet pāri tam — mīlestību.

Baptistu mācītājs E. Spīgulis — liels prieks redzēt DV Bostonā augam darbā un sekmēs.

Korporāciju kopas Bostonā seniors J. Zeibots — DV nacionālpolitiskie mērķi ir pareizi. Tādēļ izturību, goda prātu — un lai Dievs palīdz DV Bostonā.

Preses biedrības valdes loceklis A. Grāmatnieks — gāju putns vienmēr deg līgas pēc dzimtās ligzdas. Tāpat arī Daugavas Vanagi. Vai tādēļ latvieši lai būtu gaudotāji par zudušo pagātni? Mums jācīnās, lai mēs atgrieztos Latvijā.

LNC ASV valdes loceklis V. Lambergs — katra latviešu paaudze šūpulī manto līdzi karu, lai cīnītos par nācijas brīvību. Tādēļ ja latviešu nācijai atņemtu viņas pamata balstus — zemnieku un karavīru, latviešu nācijas vairs nebūtu. Daugavas Vanagi trimdā nes latviešu karavīru sūtību. Nacionālisms ir tas spēks, kas saspridzinās internacionālismu.

A. Rubenis no Bostonas latviešu studentu biedrības novēlēja strādāt un ticēt mūsu ilelajiem ideāliem.

G. Straumēns no Bostonas latviešu jaunatnes apvienības pateicās DV par aizstāvību un palīdzību jaunatnei. Speciāls sveiciens V. Antiņam: „Lai jaunatnes ideālus un sapņus sargā karavīra zobens!"

A. Kalnāja, gaidu vadītāja: DV latviskajā mītnē gaidas atradušas ne tikai jauku mītni savām nodarbībām, bet arī patiesus jaunatnes draugus. Novēl DV augstu lidojumu un gaišu skatu palīdzēt tur, kur gaida palīdzību.

Treimanis no skautiem arī silti pateicas DV Bostonā par atbalstu un draudzību: DV vienmēr iemetuši skautu ugunskurā pa sveķainai pagalei.

J. Dreimanis nolasīja rakstveida apsveikumus no ģen. R. Bangerska (Lai arī cik karsta ir mana vēlēšanās būt jūsu vidū, nespēju turp nokļūt. Kaut arī Bostonas DV svin tikai 3 gadu jubileju, tad tomēr — „Vai Tavs mūžs kam lieti der, to vis neteic ilgie gadi."), ģen. LNC padomes priekšsēža J. Lavenieka, Kanadas DV valdes pr. P. Baloža, LNC valdes pr. J. Vintera, dubultkvarteta Tēvijas dir. J. Ansberga, plkv. K. Tirziņa, māc. J. Graudiņa, K. Skapara, Filadelfijas DV apvienības, LSCS pr-žu A. Manguļa, Montreālas DV nod. un Baltimoras DV apvienības.

Sekoja mūzikāli priekšnesumi E. Baloža (tautas dziesmas) un A. Vildes (klavieru mūzika) izpildījumā, un — tradicionālais kafijas galds. Raksturīgi, ka visas runas bija īsas, un varbūt tādēļ tās izteica tik daudz. Daugavas Vanagiem Bostonā iet līdzi sabiedrības atzinība un draudzība. Tādēļ — vienmēr tik uz priekšu!

V. L.

ANGĻU VALODAS KURSI

Angļu valodas stundas latviešiem notiek Toronto sv. Andreja baznīcas telpās pirmdienās un piektdienās no pl. 19.15 - 21.15.

AIZRĀDĪJUMS

Latviešu saimniecisko Darbinieku Apvienības priekšēža P. Rasiņa jaunā adrese ir 16 Penhale Dr. tālrunis: CH 1 - 6991.

PIRMAIS LATVIEŠU RESTORĀNS TORONTO

Šī mēneša sākumā tika atvērtas durvis kādam jaunam latviešu pasākumam Toronto. Divi uzņēmīgi latvieši — Pēteris Zviedris un Alberts Rēķis, saliekot kopā vairāku gadu centīgā darba ietaupījumus, atvēruši restorānu — pirmo šāda veida latviešu pasākumu Toronto.

Jaunatvērtais latviešu restorāns atrodas 1213 St. Clair ielā, pie Duferin ielas, labā tirdzniecības rajonā. Restorāns glīti iekārtots un tanī vietas 60 viesiem reizē. Jaunā pasākuma vadību uzņēmušies abi īpašnieki, bet viņu enerģiskās un šinī darba laukā piedzīvojušās kundzes cītīgi palīdz. Uzņēmumā strādā vairāki latvieši. Tas atvērts katru dienu no plkst. 6 rītā līdz plkst. 1 pēc pusnakts. Gatavo piedzīvojušu pavāru uzraudzībā un laipni pasniedz brokastis, pusdienas, vakariņas, tēju, kafiju un cita veida atspirdzinājumus.

Ar pirmajiem panākumiem abi īpašnieki apmierināti un savu pasākumu domā izveidot par priekšzīmīgu latviešu uzņēmības paraugu.

Vēlam labas sekmes.

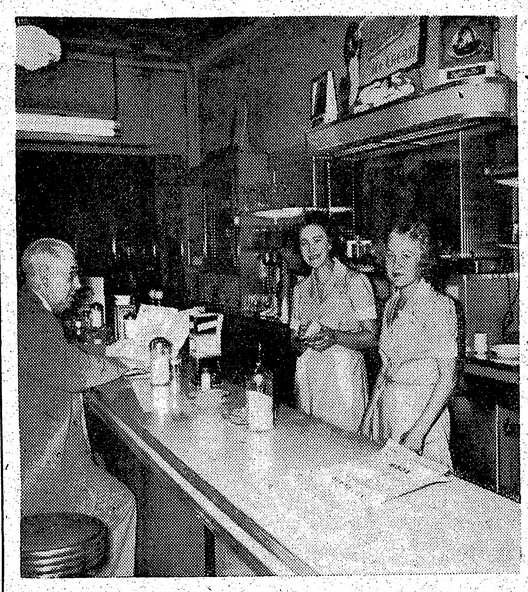

Latviešu restorānā redzamas īpašnieku kundzes M. Zviedre un A. Rēķe. H. Kliģera foto

KANADĀ

TORONTO

Partiju birojs Kanadā 18. novembrī nosūtīja ASV Kongresa Kerstena komisijai latviešu liecinieku sarakstu no Kanadas. Reizē nosūtīts arī liecinieku saraksts, ko sastādījis LNAK Informācijas Centrs.

Šobrīd pavisam pieteikti 13 liecinieku, bet domājams, ka drīzumā būs iespējams nosūtīt vēl papildus sarakstus.

TLB inženieru un tehniķu kopas nākošā sanāksme notiks piektdien, 27. novembrī, pl. 7.45, 198 Osler ielā. Dienas kārtībā: 1. Kopas vadītāja ziņojums, 2. būvinž. A. Podnieka referāts: LielToronto problēmas, 3. pārrunas.

20. novembrī sv. Andreja baznīcas zālē Baltijas Tautu Federācija Kanadā bija sarīkojusi visu triju Baltijas tautu sabiedriskiem darbiniekiem BTFK viceprieksšēža Dr. iur. Anysas (liet.) priekšlasījumu: Baltijas Federācijas satversme. Referents ļoti dzīvā priekšnesumā sniedza savu izstrādāto B. F-jas satversmes projektu. Ar apbrīnojamu drošmi un pārliecību autors atrisinājis šo jautājumu, kam nav parauga pasaules vēsturē. Referāts izraisīja lietiškas debates un ierosināja pārdomas par mūsu tautu nākotnes veidošanu atbrīvotajās zemēs, (Sīkāku atreferējumu sk. LA nākošajā n-rā.).

Referātu par boļševiku briesmu darbiem Baltijas valstīs, sev. Latvijā, zīmīgi raksturodams komūnisma īsto seju, kanadiešu baptistu draudzei nolasījis Pauls Bernāts. Plašā auditorija noklausījās Bernāta stāstījumu ar interesi un izbrīnu, jo daudziem tikai pirmoreiz šai vakarā pavērās skatam pasaule aiz dzelzs aizkara patiesā gaismā. Referātam sekoja interesantas pārrunas un debates.

ST. KATARINES, ONT.

8. novembrī vietējā DV nodaļa rīkoja DV teātra Kanadā viesizrādi, uzvedot Eduarda Vulfa Svētkus Skangalē. Piecu stundu gaŗajā izrādē noskatījās apm. 200 uzmanīgu apmeklētāju, kas ir labākais apliecinājums izrādes sniedzējiem, kā arī izrādes rīkotājiem.

14. novembrī vietējā DV nodaļa atskatījās uz trīs aizvadītiem darbības gadiem. Pārskatu par nodaļas darbību sniedz P. Vītols, norādot, ka nodaļa šobrīd apvieno jau 60 biedru. Notikuši vairāki sarīkojumi, biedru vakari. Aprūpei nosūtīts šajā gadā $366.00 (ieskaitot Vanadžu kopu). Pie nodaļas pastāv vīru koris Viesturs, kuŗu vada komp. V. Linde. Tālāk par Lāčplēšu ateres dienu runāja M. Vētra, aizvedot klausītājus tālā pagātnē. Sniegums bija labi pārdomāts. Sveicienus no DV pr-ka Kanadā un KV nesa L. Līdums, kuŗš arī pasniedza L. Albertiņai DVKV piešķirto atzinības rakstu par sevišķiem nopelniem DV mērķu sekmēšanā. Sveicienus nodaļai gadā svētkos nesa DV Hamiltonas nodaļas pr-ķs J. Klekeris, DV Niagāras nodaļas pr-ks K. Sisenis, bet ar rakstu bija sveikuši St. Katarines ev.-lut. draudzes pr-ks H. Greble un vietējais Latviešu dāmu klubs. Par nopelniem nodaļas darbā nodaļas biedri L. Albertiņa, I. Andersone, R. Vītols un J. Grislis saņēma grāmatas, kuŗas pasniedza nodaļas pr-ks V. Vītols.

Vakaru noslēdza groziņu vakars pie deju mūzikas un kopīgām pārrunām. Izejot no nodaļas biedru skaita, varēja vēlēties atsaucīgāku apmeklētāju skaitu. Vakara dalībnieki, atceroties aizšautos Vanagus Vācijā, saziedoja šim mērķim $62.50.

15. novembris St. Katerīnas latviešiem bija liela diena. Šajā dienā vietējās latviešu organizācijas rīkoja Latvijas valsts dibināšanas dienas kopīgu atceri. Svētkus ievadīja plkst. 12.15 dienā latviešu mūzikas raidījums vietējā CKTB raidītājā, par ko nedalīta pateicība pienākas DV KV informācijas nozares vadītājam Al. Sprūdžam, kuŗš bija iespējis šo raidījumu pirmoreiz izkārtot. Plkst. 16.00 vietējā ev.-lut. baznīcā notika svētku dievkalpojums, kuŗu vadīja māc. V. Šēfers. Pēc tam Slovaku b-bas telpās notika svinīgs svētku akts. To ievadīja rīcības komitejas prža L. Līduma uzruna. Pārdomātu un Latvijas rītdienai ticības pilnu svētku runu teica Latvijas konsuls V. Tomsons, kuŗš latviešu saimē šeit viesojās pirmoreiz. Sveicienus no vietējās Igauņu b-bas nesa E. Lillenurms, bet lietuviešu — K. Skrebutenas.

Sekojošo koncertu ievadīja A. Viļumsona un Dz. Sprūdža, sniedzot izjusti un pārdzīvoti pāris deklamācijas.

Ar solo dziesmām reprezentējās R. Bērziņa un I. Andersone, par kuŗu sniegumu jāsaka tikai labākais. Koncertu noslēdza tālu savā slavā un augšanā izdaudzinātais DV vīru koris Viesturs ar spēcīgi un izjusti nodziedātām dziesmām dir. komp. V. Lindes drošās rokas vadīts. Klavieru pavadījumus korekti un piekļāvīgi veica pianiste L. Albertiņa.

Liela rosība jau vairākas nedēļas notiek programmas sagatavošanai 5. decembŗa vietējās DV Vanadžu kopas sarīkojumam, kur pirmoreiz būs iespēja redzēt televīziju krāsās.Raidījumā, kuŗš būs pieslēgts visai pasaulei — atskaitot zemi aiz dzelzs aizkara, būs iespēja redzēt, dzirdēt un izjust solo, duetu, kvintetu u.d.c. ariju un dziesmu sniegumus.Programmu sastādījusi un iestudē L. Albertiņa. Sarīkojums notiks Niagāras ielā 177, Ukraiņu b-bas telpās.

Latviešu sestdienas skolas eglīte paredzēta 20. decembrī, Slovaku b-bas telpās, Page un Welland ielu stūrī.

Pēc dažu nedēļu darba pārtraukuma, sakarā ar jauna auto modeļa maiņu, darbu atsākusi Mc Kinnon' auto fabrika (General Motor Co). Minētais uzņēmums nodarbina apm. 5000 strādnieku, un tajā darbu atraduši apm. 50 latviešu.

L. L.

VANKUVERĀ

VLB biedrs Aleksandrs Kāravnieks nesen sekmīgi pabeidzis īpašu navigācijas kursu, kas viņam dod tiesības ieņemt pirmā stūrmaņa vietu uz Kanadas un Lielbritānijas tvaikoņiem. Cik zināms, tad viņš ir pirmais latvietis, kas to ir panācis, un jau ieņēmis attiecīgu vietu.

VLB biedrene un Dāmu komitejas locekle Irmgarde Stāka pēc ilgākas prakses vietējā slimnīcā sekmīgi izturējusi Rentgena staru tehniķa pārbaudījumus un jau atradusi piemērotu nodarbošanos.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

27. novembrī, piektdien, Ingus Nāruna koncerts sv. Andreja baznīcā.

29. novembrī, pl. 18, Almas Mačas deklamāciju vakars. Piedalās V. Leinvebere.

18. janvārī, svētdien, plkst. 6.00 vak., sv. Andreja b-cas zālē, komp. T. Keniņa klavieru studijas III atklātais audzēkņu vakars.

27. februārī, sestdien, plkst. 8.00 vak. sv. Andreja baznīcā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar T. Keniņa kantātes „Kurzemes kareivim" pirmuzvedumu autora vadībā. Solisti: operdziedātāja H. Lūse un barītons P. Geistauts.

CITI SARĪKOJUMI

27. novembrī, 62 Claremont St. TLB un TLSpK jautrs vakars.

5. dec., sestdien, no plkst. 14 - 20 sv. Jāņa draudzes Ziemassvētku tirdziņš sv. Trīsvienības baznīcā.

5. decembrī, sestdien, pl. 20 TLB Dāmu komitejas vakars 198 Osler ielā.

11. decembrī DV KV teātŗa J. Jaunsudrabiņa komēdijas „Jo pliks, jo traks" pirmizrāde. 13. dec. izrādes atkārtojums.

18. decembrī, plkst. 8.00 vakarā, Poļu zālē Queen - Dovercourt Instruktoru junda.

31. dec. Dainas kora un Kalvja Jaungada sagaidīšanas balle.

1. janvārī, 62 Claremont St. TLB un TLSpK Jaungada balle.

3. janvārī, 1954. gadā, plkst. 4.30 notiks TLBS skolas Eglītes vakars. Uzvedīs M. Timmas Ziemassvētki mežā.

22. janvārī Preses balle.

1954. g. 12. februārī Nakts Latīņu kvartālā.

31. decembrī DV Jaungada sagaidīšana notiks 125 Broadview Ave līdz plkst. 2.30 rītā.
Ērta auto novietošana.

DAUGAVAS VANAGI

CĪNĪTĀJS KOREJĀ ZIEDO APRŪPEI

DV Kanadas valdes kasieris saņēmis no latviešu karavīra I. Ivana Korejā vēstuli līdz ar paziņojumu par ziedojumu trūkumcietējiem.

I. Ivans raksta: „A. god. Putniņa kungs! Šodien parakstīju Jums naudas pārvedumu caur armijas algu izmaksas virsnieku. Tas domāts kaŗa invalīdu atbalstam Vācijā caur DV organizāciju."

Vai šis cēlais piemērs neizsaka daudz vairāk nekā simts dolaru iemaksa, jo, lūk, turpinot cīnīšanos pret mūsu lielāko ienaidnieku komūnismu, karavīrs patur prātā tos, kas iepriekšējos kaŗos cīnīdamies par Latvijas neatkarību, ir zaudējuši veselību un nevar sevi apgādāt. Lai pateicība un laba vēlējums šim krietnajam latvietim tālajā Korejā!

Ziemassvētki ir jau tikpat kā pie durvīm, līdz ar to ir arī pēdējais laiks padomāt, vai neaizsūtīt kādu dolaru vai paku tiem, kam tas visnepieciešams visvairāk. Nav šaubu, ka jāsūta un pie tam vēl ar gaisa pastu, lai sūtījums sasniegtu saņēmēju vēl pirms Ziemassvētkiem. Katrs var izvēlēties sūtīšanas veidu, vai nu tieši saņēmējam vai iemaksājot DV organizācijai. Pārsūtot kopīgi — ietaupīsies pārsūtīšanas izdevumi, jo katrs naudas sūtījums pa gaisa pastu uz Vāciju vai citām Eiropas zemēm maksā $1.15, neatkarīgi no tā, vai pārsūta vienu vai simts dolāru. Pārskati par 1952. g. rāda, ka Kanadas latvieši ir bijuši ļoti atsaucīgi ziedotāji, ja aprūpes vajadzībām saziedotie līdzekļi, attiecinot pret Kanadā dzīvojošo latviešu skaitu un salīdzinot ar citās zemēs dzīvojošiem, mūs, „kanadiešus," ierindo pirmajā vietā.

Darīsim to arī šogad un pierādīsim, ka aizvien esam nomodā par saviem tautas locekļiem.

Naudas sūtījumi DV Kanadas nodaļām vai DV Kanadas valdes kasierim izdarāmi līdz š. g. 10. decembrim.

Tāpat visi tautieši, kas saņēmuši kartīšu sūtījumus, lūgti samaksu $1.00 par 8 kartītēm piesūtīt DV KV kasierim līdz pavadrakstā minētajam datumām, resp. 10. decembrim.

V. Mukts,
DV Apr. daļas vad. Kanadā

DV ST. KATERĪNĀ

29. novembrī, plkst. 2.30 p.p. vietējās DV nodaļas valde sasauc 148 Niagāras ielā gadskārtējo biedru pilnsapulci. Darba kārtībā valdes ziņojums, revīzijas komisijas ziņojums, jaunas valdes, revīzijas komisijas un delēgātu vēlēšana 12./13. dec. delegātu sanāksmei Torontо.

TRŪUMCIETĒJIEM VĀCIJĀ ZIEDOJUŠI:

U. Maksiņš $15.00, A. Strautmalis $5.00, Ludmilla un Alfons Lukses $2.00, Berta un Arturs Spröģi $2.00, Alīne Sukse $1.00.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI TĀ VAJADZĒJA?

Pēdējā laikā presē dažas vairāk vai mazāk kompetentas personas ir debatējušas par jautājumu, vai Toronto latviešu drāmatisko kopu sadrumstalotība ir attaisnojama vai ne.

Katrā ziņā šāda domu izmaiņa ir veselīga un vēlama, tomēr nav attaisnojams pēdējā „L.A." numurā ievietotā M. Vētras kunga raksta stils, kuŗā autors noiet jau tik tālu, ka vārdu spēlē zobojas par sava oponenta latvisko uzvārdu (Škobem sašķobījies).

Ja atmiņa nevil, tad Mariss Vētra savā laikā šādu vai tādu iemeslu dēļ arī mainija savu vārdu uz latviskāko Marisu Vētru. Tas nav nekāds pejams solis, un Vētra varēja izvēlēties kaut vai M. Brāzmas vai M. Aukas vārdu — atbilstošu savam temperamentam un izdarībām. Neviens par to viņam nepārmestu.

M. Vētras kunga žurnālista dotumi ir diezgan pazīstāmi no viņa rakstiem Zviedrijas un citos trimdas laikrakstos, tāpēc jo nesaprotami liekas, ka žurnālists M. Vētra tā ignorē cieņu pret rakstīto vārdu, piebārstot savus pēdējā laika publicējumus ar neattaisnojamu žargona kravu un noejot pat līdz „poda izgāšanai".

Tanī paša rakstā jākonstatē, ka E.Škobes rakstā (autors, droši vien, nav nedz profesionāls žurnālists, nedz diletants) nav atrodami nekādi neliterāri izteicieni.

Jānožēlo, ka citādi cienījams mākslinieks, kāds neapšaubāmi ir M. Vētra, polemikā pats sevi tā „apšmurgājis".

J. Birznieks,
Toronto, Ont.

MEŽRADZNIEKA PASKAIDROJUMS

Pēc manas ierašanās Kanadā un viena gada līdzdarbības Vinipegas simfoniskā orķestrī es piedalījos arī Marisa Vētras uzvesto operu „Hofmaņa Stāsti" un „Traviatas" orķestrī Halifaksā. Pazīstot abas šīs operas jo labi no Rīgas uzvedumiem, ar sašutumu lasīju Elmāra Škobes izteiktās šaubas par šo uzvedumu vērtību latvieša acīs.

Blakus nopietnam mūzikālam, vokālam un skatuviskam darbam, M. Vētra bija šajos operu uzvedumos spējis ieguldīt arī tik prāvus financiālos līdzekļus ($16.500.00 Hofmaņa Stāstos" un $13.500.00 „Traviatā"), ka šie uzvedumi izraisīja ne vien lokālu sajūsmu, bet atskanēja arī Kanadas un ASV presē. Par M. Vētras darba nozīmi varam pārliecināties šī gada Book of Knowledge un Mūzikas Leksikona jaunākajā izdevumā.

Tā kā esmu savā laikā darbojies arī Rīgas radiofosā un Nac. Operā, pazistu arī latvju mūzikas kritiku un nešaubos, ka M. Vētras operu uzvedumi Halifaksā būtu izpelnījušies visaugstāko uzslavu arī latviešu mūzikas kritiķu vidū.

Kārlis Balodis,
mežradznieks.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Puļniņam 280 Wrigth Ave. Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

2. Unāms

NOVEMBRA TICĪBA

NO SENAJĀM, TĀLAJĀM DIENĀM . . .

13. ULMAŅA AIZVEŠANA

Pretstatā iepriekšējām attēlosim Ulmaņa pēdējo braucienu pa Rīgu, kas viņu aizveda prom no Latvijas. Padomju Savienībai pēc Latvijas okupācijas vajadzēja tikai drusku vairāk par mēnesi laika, lai Latviju pārvērstu par Padomju Krievijas sastāvdaļu. Kārlim Ulmanim dotos solījumus, kad to piespieda pieņemt 15. jūnija ultimātu, Padomju valdība nepildīja, un Kārlim Ulmanim bija arī jāzaudē sava sacīkste skrējienā ar laiku. Kad 22. jūlijā, plkst. 12.30 Rīgas pilī Kārlis Ulmanis parakstīja savu pēdējo valsts aktu, ar kuru viņš savu amatu bija spiests nodot Augustam Kirchenšteinam, tad pēc pusstundas pie viņa pilī ieradās Padomju Savienības sūtnis un Maskavas komūnistu partijas rezidents Rīgā Derevjanskis un, neveikli, atvainojoties par Ulmaņa izbraukšanas solījuma laušanu Ulmanim paziņoja, ka viņa nodomam no Latvijas izbraukt nekas nestāv ceļā, tikai ārpolitiskie apstākļi esot tā sarežģījušies, ka Ulmanim jāmainot maršrūts. Viņš varēšot braukt uz Krievijas dienvidiem un tur netraucēti dzīvot.

Līdz vilciena atiešanai Ulmanim bija palikušas tikai 2 stundas laika. Palīdzot saviem līdzstrādniekiem sasaiņot dažus čemodānus, viņš bijis ļoti nospiestā garastāvoklī, sarūgtināts un it kā caur zobiem vairākkārt noteicis: „Velni, velni tādi." Dažas minūtes pirms plkst. 3 Ulmanis bija gatavs aizbraukšanai. Pils pagalmā bija divas automašīnas. Viena Ulmanim ar sekretāru, otra čemodāniem. Uz staciju Ulmani pavadīt nevienam nebija atļauts. Līdz automašīnai viņu pavadīja adjutants un jaunais pils komandants plkv.-ltn. O. Neimanis. Nonākot no sava dzīvokļa pils vestibilā, Ulmanis piegāja pils šveicaram Bluķim, sniedza roku un aizkustinātā balsī teica: „Nu tad, Bluķi, tikpat uzticīgi kā jūs kalpojāt man, kalpojiet arī tālāk".

Pils pagalmā, atvadoties no saviem pēdējiem pavadoņiem un uzticamākiem līdzstrādniekiem, Ulmanis pateica: „Neizlieciet, saudzējiet sevi, jo jūs vēl, tāpat kā katrs latvietis, Latvijai būsat vajadzīgi."

Abas Ulmaņa automašīnas no pils pa Valdemāra ielu un Raiņa bulvāri devušās uz Vidzemes staciju, bet ne uz galveno ēku. Mašīnām bijis jāiebrauc pa vārtiem preču laukumā, iepretim Raiņa bulvārim. Tur jau stāvējis atsevišķs 3. klases vagons, kuŗā Ulmanim bijis jāaizbrauc.

Pēc Ulmaņa ilggadīgā šofeŗa Āniņa atstāstījuma, kad automašīnas piebraukušas vagonam, Rudums ar otra šofeŗa palīdzību tūdaļ rūpējies par mantu novietošanu vagonā. Ulmanis ar rudens mēteli mugurā un spieķiti pie rokas izkāpis no mašīnas. Uz otras rokas viņam bijusi vilnas sega. Nonākot pie vagona, Ulmanis sagrīļojies, kā triekas ķerts, sagumis un spieķis viņam izkritis no rokas. Kad Ānītis piesteidzies, lai pasniegtu Ulmanim spieķi, viņš to nav ņēmis, bet ar plecu pret vagona sienu pie kāpnēm atspiedies, ļoti smagi un šņukstēdams elpojis. Brītiņu atpūties, Ulmanis iekāpis vagonā un nav vairs parādījies pat pie loga. Tikko visi mantu saiņi bijuši ienesti vagonā un tajā iekāpis Rudums, vagons sācis kustēties, lai to piekabinātu Maskavas ātrvilcienam.

Tā no Latvijas tika atrauts un aizvests prom tās vīrs, kas Latviju bija radījis un izveidojis, kas Latvijai bija veltījis visu mūžu, un kas viņu mīlēja vairāk kā dažs labs no mums, tas vīrs, kuŗa vārds nav šķiŗams no Latvijas vārda. Ar viņu brīvās Latvijas valsts cēlās un reizē ar viņu tā iegrima pusnakts dzelmēs.

14. ULMANIS UN TAGADĒJIE EMIGRANTI

Mēs esam runājuši dažus vārdus par prezidentu Ulmani — kāds viņš tika redzēts un pazīts. Mēs neesam izsekojuši mūsu valsts dzīves attīstībai visā plašumā, kas dažādos posmos ir ietvērusi Kārļa Ulmaņa un viņa laika biedru darbu. Esam uzskicējuši tikai dažus vilcienus, kas tautai liktenīgos brīžos ir varējuši raksturot Kārli Ulmani kā valstsvīru un kā personību. Kārlis Ulmanis pats savā dzīvē bija nemitīgs censonis, nerimtīgs pētnieks un darba rūķis. **Viņš bija liels un nešaubīgs nacionāls cīnītājs,** kuŗa darbs rezultējās ar atbilstošiem panākumiem. Ulmaņa darbības dzenuļi bija mīlestība pret savu tautu, savu valsti un rūpes par tās labklāšanos. Tas viss, kas teikts par prezidentu Ulmani, paliktu bez nozīmes, ja tas jaunajā latviešu audzē emigrācijā neizraisītu un nenostiprinātu tikpat lielu mīlestību pret savu tautu un apņemšanos savu mūžu ziedot tādam pat neatlaidīgam darbam par Latvijas valsts brīvības atjaunošanu, kā to darīja Kārlis Ulmanis Latvijas izcīnīšanai. Arī viņš bija emigrants tāpat kā mēs, bet viņam emigrācija un dzīve svešās zemēs nostiprinājā dzimtenes mīlestību.

(Nobeigums sekos)

Māc. A. Grīnbergam

70 GADU

Šī gada 27. oktobrī māc. Alfrēds Grīnbergs Fareleș veco ļaužu mītnē atskatījās uz aizvadītiem 70 mūža gadiem. Viņš dzimis 1883. g. 27. oktobrī un par mācītāju ordinēts 1926. gadā Skrundas draudzē. Savā ilgajā darbības laikā māc. Grīnbergs Skrundas draudzi izveidojis par vienu no lielākām Kurzemē. Ja viņa darbības sākumā draudzē bija reģistrēti tikai ap 900 draudzes locekļu, tad darbības beigās to skaits sasniedza 6.000.

Pēc Pirmā Pasaules kara Skrundas draudze bija panīkusi, jo sešus gadus tai nebija pastāvīga mācītāja. Ar māc. Grīnberga pārnākšanu uz Skrundu, sākās spēcīgs draudzes atjaunošanas darbs. Tika atjaunota kaŗā sašautā baznīca, paplašinātas ērģeles, iekārtota plaša draudzes zāle ar ērtām blakus telpām sarīkojumiem, nodibināta svētdienas skola un kristīgās jaunatnes pulciņš, no kuŗa vēlāk nāca dedzīgi draudzes darbinieki, kas rosīgi darbojās draudzes dzīves izkopšanā. Pie jaunatnes pulciņa pastāvēja arī jaukts koris un pūtēju orķestris, kas kuplināja draudzes sarīkojumus un piedalījās mirušo apbedīšanā. Draudzes locekļi sirsnīgi atbalstīja savu mācītāju, un kā pateicību par svētīgo darbu dāvāja viņam zelta krustu, kuŗa nēsāšanas tiesības apstiprināja Baznīcas virsvalde.

Trimdā māc. Grīnbergs devās 1944. g. oktobrī. Četrus gadus apkopa Rendsburgas nometnes draudzi, bet pēc nometnes likvidēšanas kādu laiku dzīvoja Pinebergā, reizēm aizstādams šīs draudzes mācītāju prof. Kundziņu. Vēlāk komandēts uz Bodenteichu, lai apkalpotu veco ļaužu mītnes draudzi, bet pēc šīs mītnes likvidēšanas pārcelts tādā pašā uzdevumā uz Fareles veco ļaužu mītni, kur turpina svētīgo dvēseļu gana darbu vēl tagad.

Māc. Grīnbergs, kas sešus gadus bijis arī Baznīcas virsvaldes loceklis, ir stingrs un aizrautīgs kristīgās baznīcas aizstāvis un bijis nelokāms visās dzīves vētrās.

Labu veselību un izturību sirmajam dvēseļu ganam kristīgajā baznīcas darbā!

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

ARĪ VĒTRAINĀ LAIKĀ BŪSIM ĶRIETNI SĒJĒJI

Varbūt tieši tādēļ, ka mūsu garīdznieki it pareizi turas nomaļus, visām trimdinieku politiskām un sabiedriskām nosliecēm un paturējuši savu objektīvo sabiedriskās dzīves vērtējumu, viņi atraduši „sāpīgās vātis" mūsu mentalitātē, kādēļ mēs tik bargi izturamies iepretim savām organizācijām.

Tā māc. E. Ķiploks paša rediģētā „Avots prērijā" par šo jautājumu raksta: „Trimdā mēs visi esam autoritātes, bāri sev mēs neatzīstam nevienu citu. Tādēļ arī mums tik daudz virzienu, domu un prātu. Kā slīkonis ķeras pie salmiņa, tā mūsu cerības piekeras ikvienai organizācijai un sanāksmei, it kā tās varētu mums noņemt visu trimdas smagumu. Mēs sagaidām par daudz un prasām par daudz, un tādēļ arī katrs sabiedrisks darbs mums liekas par mazu un niecīgu."

*

Netiešu aicinājumu izbeigt reiz neauglīgo rīvēšanos, kašķēšanos, skaldīšanos un pašlielīšanos, pauž sirmā prāvesta Edg. Berga vēlme „Londonas Avīzē", kuŗā viņš norāda latvju trimdiniekiem visu vērību pievērst gara dzīves izkopšanai un saglabāšanai:

„Mēs esam zaudētāji un cietēji. Bet garīgās vērtības arī cietējs var saglabāt un pat radīt. Arī mēs nesam savu atbildību nākotnei. Lai Dievs mums palīdz atstāt labu mantojumu! Lai nākamās paaudzes varētu mūs pieminēt kā krietnus sējējus, kuŗi arī vētrainā laikā neaizmirsa savus pienākumus!"

*

Tie graudi, kas šodien ir mūsu sētuvēs, ir melnplaukas. Kā nezāle neiznīkst, tā tie maz krīt uz saprātības pliena, bet vairums rod dīdzēju spēku pašmīlības augsnā. Šobrīd mēs neesam krietni sējēji. Mēs esam pārāk aizņemti tikai pāši ar sevi.

Kursīķis

ACTING PRESIDENT OF LATVIA

Tā raksta saturs, ko Kanadas Latviešu Demokratisko Partiju Birojs nosūtījis Latvijas sūtnim Londonā Kārlim Zariņam un kas presē jau paspējis izsaukt kodīgu reakciju, ir netaktisks un politiski īsredzīgs, tādēļ nožēlojams.

Netaktisks šis partiju raksts ir tādēļ, ka tas pārmet sūtnim ne tikdaudz viņa politiskos uzskatus partiju jautājumā, bet gan asi pārmet to, ka sūtnis ir iedrošinājies pateikt (ASV apciemojuma laikā Ņujorkā) savas domas, kas nav labvēlīgas politiskajām partijām trimdā. KLDP birojam tagad piebalso arī liberāļu organs Latvju Ziņas Stokholmā, kas atkal pēc ilgāka laika sācis uzbrukt arī Ārkārtējām pilnvarām.

Katrs diplomāts ir arī politiķis, jo diplomātija pēc militārās varas ir otrs spēcīgākais valsts politikas ierocis. Jo sevišķi Latvijas sūtņiem, iztrūkstot valdībai, ir jābūt arī politiķiem. Tagadējā Latvijai tik traģiskajā laikā Latvijas sūtņi ir ne tikai Latvijas valsts politikas īstenotāji, bet pati ir arī šīs politikas veidotāji un izlēmēji. Tādēļ vēl jo vairāk sūtnim K. Zariņam bija pamats un vajadzība izteikt savu uzskatu, kas nāk un kas nenāk par labu mūsu cīņā par Latvijas valsts suverenitātes atgūšanu.

SŪTNIS K. ZARIŅŠ STĀV PĀRI PARTIJĀM UN TO CĪŅĀM

Šis gadījums ar Kanadas partiju biroja vēstuli dod iespēju salīdzināt partiju rīcību ar sūtņa K. Zariņa rīcību politiskās domstarpībās. Partiju vēstule ar piedraudējumu prasa, lai K. Zariņš atsauc savu uzskatu ar partijām. Kādreiz veco partiju izpildorgans, Latvijas Centrālā Padome, tulkoja Ārkārtējās pilnvaras tik šauri, cik vien varēja, lai apspiestu tās un priekšgalā izbīdītu Saeimas paplašināto prezidiju — Latvijas Centrālo Padomi ar bīskapu J. Rancānu kā Valsts prezidenta vietnieku. Šī cīņa pret Ārkārtējām pilnvarām kulmināciju sasniedza sūtņa Dr. M. Valtera partiju citadelē Stokholmā pārsteidzīgi izmestajos vārdos „Ārkārtējām pilnvarām ir tramvaja biļetes vērtība." Pret šādiem partiju uzskatiem sūtnis K. Zariņš nevienam nav sūdzējies un nav nevienam prasījis, lai tos atsauc, bet tikai lūdzies — „lai Dievs viņiem piedod, jo tie nezina, ko dara." Tas pierāda sūtņa K. Zariņa lielo morālo spēku, un to, ka viņš stāv pāri visām partijām un to cīņām. Un tādam jābūt vīram, kas trimdā simbolizē Latviju.

Ārkārtējās pilnvaras atkārtoti apliecinājušas savu ārkārtējo nozīmi Latvijas valsts liktenī komūnistu okupācijā. Vienīgi šis dod tiesību iecelt jaunus sūtņus resp. lietvežus, sūtniecību un konsulāros darbiniekus, kā arī tos paaugstināt vai pārvietot. Bet izrādās, ka ar to vien nav vēl izsmelts Ārkārtējo pilnvaru saturs. Trimdas gados izrādījies, ka sūtņa K. Zariņa Ārkārtējām pilnvarām bez diplomātiskās iedarbības ir arī liela politiska vērtība, kas taisni tagad izrāda pieaugošu tendenci izveidoties par potenciālu Latvijas starptautiskajā stāvoklī.

Jau 1949. g. oktobrī Londonā, Dauninga ielā 10, Anglijas valdības vārdā Foreign Office Ziemeļvalstu Departamenta vadītājs sūtnim K. Zariņam un šī raksta autoram kā toreizējam Latviešu Centrālās Komitejas vicepriekšsēdim un Latviešu Nacionālās Padomes prezidija loceklim (šīs organizācijas tad bija latviešu trimdinieku pārstāvības) noteikti deklarēja, ka atzīst sūtni Kārli Zariņu un tikai viņu vienu par Latvijas valsts augstāko reprezentētāju un, zīmējoties uz bīskapu J. Rancānu, kā valsts prezidenta vietnieku, teica šādus vārdus: „Divus Latvijas prezidentus Anglijas valdība nevar atzīt." Ar to bija pateikts oficiāls Anglijas valdības viedoklis, kas Ārkārtējām pilnvarām, pārī to burtiskajam tekstam, piešķīra ārkārtēju politisku — valstsvīrisku nozīmi par labu Latvijas valsts kontinuitātei.

Ar šādu Anglijas valdības pozitīvu nostāju ir izdzidināts tas defekts Lielbritanijas — Latvijas attiecksmēs, kas radās ar 1942. g. Lielbritanijas un Padomju Savienības starpā noligto savstarpējās palīdzības līguma klauzulu, ka Londonas valdība atzīst Baltijas valstu inkorporāciju Padomju Savienībā de facto, kas formāli Latvijas sūtni Londonā pārvērta no pilntiesīga sūtņa par „diplomātiski izcilu personu", uz ko ar zināmu smīnu vairākkārt ir norādījuši mūsu partiju politiķi, lai tikai mazinātu K. Zariņa autoritāti.

Mag. iur. Verners Vitiņš Čikāgā uzrunā latviešus 18. novembŗa aktā.

V. Vīksniņa foto

Patiesība tomēr ir, ka Lielbritanijas valdība klusu vienmēr ir atzinusi Kārli Zariņu par Latvijas sūtni arī Otrā Pasaules kaŗa laikā, bet tagad Viņas Majestātes valdība Latvijas sūtni atzīst arī atklāti, un Padomju Savienībai reiz dotcis de facto ir jau de facto atsaukts ar oficiālām deklarācijām.

SŪTNIS K. ZARIŅŠ LATVIJAS VALSTS VARAS NESĒJS

Vairākus gadus Ārkārtējām pilnvarām nebija oficiālas atzīšanas no ASV valdības, jo nebija vajadzības laut pārbaudīt pilnvaru nozīmi un spēku Valsts departamentā. Bet tad nāca sūtņa Dr. A. Bīlmaņa nāve 1948. g., bet šogad sūtņa J. Feldmaņa nāve. Abos gadījumos Ārkārtējās pilnvaras apliecināja akreditīva spēku arī ASV. **Bet zīmīgi, ka ASV valdībā Ārkārtējās pilnvaras izrādījušas arī politisku spēku Latvijas valsts likteņu spēlē, un šinī gadījumā tam patiesi ir izcili svētīga nozīme. Ja sūtnis K. Zariņš ierodas ASV, tad viņš vairs nav tikai Latvijas sūtnis Londonā, bet jau Latvijas valsts varas nesējs, kādu stāvokli viņam sagādājušas tās pašas dažu latviešu politiķu nopulgotās un noliegtās pilnvaras, ko viņam deva pēdējā Latvijas nacionālā valdība Rīgā,** nemaz neparedzēdama tādu nākotnes notikumu attīstību. Tagad paredzams, ka Ārkārtējais pilnvarotais K. Zariņš regulāri vairākas reizes gadā ieradīsies ASV un arvien vairāk Baltajā Namā, bet jo sevišķi Valsts Departamentā būs redzama viņa sirmā galva.

Pats sūtnis K. Zariņš vairākkārt ir uzsvēris, ka viņš ļoti labi zina Ārkārtējo pilnvaru šauro tekstu un viņš pats nekad nav pretendējis uz lielākām tiesībām. Bet nu tieši Lielbritanijas, ASV un arī citu valdību labvēlīgā un paplašinātā Ārkārtējo pilnvaru tulkošana uzliek viņam, gribot negribot, uzdevumu nevis atstumt kādu formālu iemeslu dēļ Latvijai draudzīgi sniegto roku, bet to sirsnīgi spiest. Vai tas politiskajām partijām patīk vai ne, vai nu tās atzsīt vai neatzīst, apjautājas vai neapjautājas ārlietu ministrijās, vai tās atzīst Kārļa Zariņa tiesības, sūtnis Kārlis Zariņš ārpolitikā ir kļuvis par to, ko jurisprudencē sauc par bezuzdevuma lietvedi, t. i. Acting President of Latvia.

No šī svarīgā ārpolitiskā fakta arī iekšpolitikā latviešu trimdinieki un viņu organizācijas reiz vilks attiecīgās konsekvences, kad laikmeta apstākļi to prasīs.

V. Lambergs

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ŅUJORKĀ

18. novembrī Betlēmes baznīcā, Bruklīnā, notika svinīgs dievkalpojums Latvijas neatkarības 35 gadu atcerei. Dievkalpojumu ievadot, draudze nodziedāja „Dievs, kungs ir mūsu stiprā pils". Māc. Zariņš turēja ievada liturģiju, pēc kam koris nodziedāja „Kas tie tādi, kas dziedāja". Sprediķi teica archibīskapa vietnieks J. Kullītis. Pieminot kritušos brīvības cīnītājus, nodziedāja pirmatskaņojumu — Br. Skultes korāli mecosoprānam un vīru korim „Nu dusiet vien, jūs, drošie varoņi" (Jāņa Ērmaņa teksts), Dziedāja H. Lūse un Daugavas Vanagu vīru koris autora vadībā. Šis koralis ir fragments no kāda iecerēta lielāka skaņdarba. Dievkalpojuma beigās draudze lielā pacilātībā nodziedāja „Dievs, svētī Latviju". Baznīca bija pušķota ziediem. Pie altāra bija novietots Latvijas karogs.

SIETLA, VAŠ.

Sietlas studentu kopa rīkoja 10. nov. tradicionālo Mārtiņu vakaru. Lai gan bija ieradusies tikai puse no studējošiem, vakars izdevās labi. Studentu kopa ar atgriešanos sirsnīgi sveica savu rosīgo biedri stud. phil. Jogitu Rūtenbergu, kuŗa pēc ilgāka laika pavadīšanas Kalifornijā atkal atgriezusies Sietlā.

GRAND RAPIDU LATVIEŠIEM SAVS DIEVNAMS

Pirmie latvieši no Vācijas Grand Rapidos ieradās 1949. g. otrā pusē, un šī nelielā grupa domāja arī par latviešu dievkalpojumu noorganizēšanu. Garīgo aprūpi sāka veidot māc. J. Turks, bet 1950. g. sākumā māc. J. Lazda. Tā izveidojās pirmā latviešu grupa pie vietējās amerikāņu Trīsvienības baznīcas, noturot dievkalpojumus latviešu valodā. Tautiešu skaitam pieaugot, nedaudz vēlāk tika nodibināta Neatkarīgā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu draudze, kuŗas kopšanu uzņēmās prāvests J. Ozols un māc. Kr. Hermanis. Pēdējās draudzes locekļu skaits stipri prāvs, ar vairākām kopām Grand Rapidu apkaimē.

Latviešu grupa pie amerikāņu draudzes šī gada janvārī nodibināja pastāvīgu Latviešu ev.-lut. Vienības draudzi, kas ietilpst ULCA Mičiganas Sinodē. Pateicoties sinodes atbalstam, kuŗa algo mācītāju, draudze varējusi saimnieciski nostabilizēties, lai gan kopējais dvēseļu skaits tikai 240, un uzkrāt līdzekļus nekustama īpašuma fondā. Nobrieda arī doma par nekustama īpašuma iegādi. Pateicoties gadījumam, tika atrasta baznīca līdz ar draudzes māju, kas tikai 60 g. veca un maksā 25.000 dol. Tā ir bij. Reformātu baznīca (holandiešu), kuŗā bez dievkalpojuma telpām ar 400 sēdvietām un skanīgām ērģelēm, pagraba stāvā 2 lielākas zāles, kuŗas var savienot, un 2 atsevišķas istabas ar virtuvi. Tas paver lielākas iespējas svētdienas skolas darbamLielu pretimnākšanu, īpašuma iegādē izrādījusi ULCA Mičiganas sinode, sagādājot lielāku aizdevumu uz 20 gadiem, ar ļoti zemiem proc, un tikai par 5.000 dol. vajadzēs kreditēties bankā. Sinode arī sniedz neatmaksājamu pabalstu 1500 dol. apmērā un tikpat Trīsvienības amerikāņu draudze, kas neatmaksājams. Bez tam piešķirti citi mazāki pabalsti. Pašai latviešu draudzei nepieciešams sākuma iemaksai sagādāt 1500 dolaru. Šim nolūkam jau saziedoti pāri par 1000 dol. Draudzes locekļi savus ziedojumus ieraksta speciālā zelta grāmatā, un daudzas ģimenes ziedojušas pa 50 dol., kāds ziedojums pat pārsniedz to. Kārtojot tālākos maksājumus, atsevišķa draudzes locekļa daļa, baznīcai par labu, nedaudz pārsniegs 1 dol. mēnesī, un bažas, ka maksājumi varētu pieaugt, ir nevietā. Pirmajā gadā visus apkurināšanas, apgaismošanas un aptīrīšanas izdevumus segs amerikāņu draudze, un šinī laikā vēl izmantos baznīcu savām vajadzībām.

Dievnams atrodas klusā rajonā, Denis un Ermitažas ielas krustojumā, un samērā ērti sasniedzams. Priekšlīgums par īpašuma iegādi jau noslēgts un drīzumā grandrapidieši būs par vienu kopīpašumu bagātāki. Pirmais, kā zināms, ir Latviešu biedrības nams. Ar šādu soli Grand Rapidu latviešu ev.-lut. draudze nodemonstrējusi kopības spēku.

V. Z.

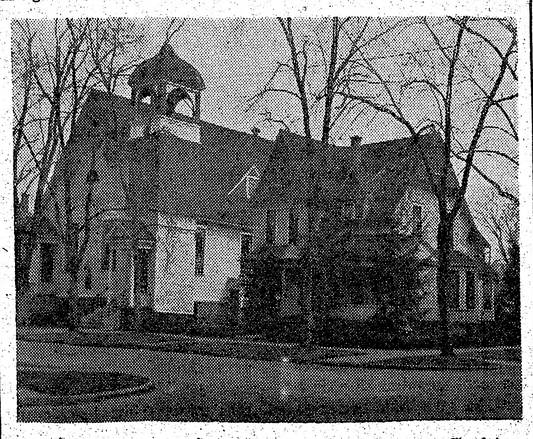

atviešu dievnams Grand Rapidos. T. Cepurīša foto.

Latvijas brīvības rīts Liepājā

Kārlis Ulmanis bija kā teiksmu milzis

Liekas, tas bija rudenī, kad Kūrmājas prospekta kastaņu lapas sāka sārtoties un tālu pilsētā dzirdēja nemitīgo jūŗas viļņu dārdoņu. Turpat jau pie Gulbju dīķa nāsīs sitās spirgti sāļais jūrmalas gaiss un asā jūŗas aļģu smarža. Garām Ķeizara būdiņām, staltajai vannu pirtij — un kājas grima baltajā smiltī. Pludmalē tevi satvēra svaiga, spēcīga vēja brāzma, bet brūno aļģu kaudzes, kur mirdzēja spoži dzeltenie dzintara graudiņi, liecināja par nesено vētru. Tālu jūŗā, cik tālu vien sniedzās skats, cēlās un grima baltām putām klātās bangas. Pa labi, aiz vecajiem apcietinājumiem un Olimpijas sporta laukuma, kur ostu sargāja akmens bluķu molis, varenas ūdens strūklas trokšņodamas sitās gaisā un laiku pa laikam pāršalca pāri molim un izmērcēja neuzmanīgo gājēju.

Debesis toreiz likās divtik zilas un pasaule spožas gaismas pilna. Un kā gan varēja būt ctādi, kad mums, pamatskolas zēniem, īsās bikšelēs un meitenītēm krāsainām lentītēm bizēs, skolotāji dienu no dienas stāstīja par mūsu jauno valsti, par latviešu strēlniekiem un brīvības cīnītājiem, par Kārli Ulmani, Jāni Čaksti un Raini un Aspaziju!

Sirdīs dega sajūsma par visu, kas toreiz notika, un notikumu jau netrūka. Viena no lielajām dienām bija arī tā, kad nojauca Kūrmājas prospekta galā celto vācu pieminekli — granīta stabu ar ērgli galā, un ķeizara Vilhelma, Hindenburga un vēl divu citu ģenerāļu reljefā veidotiem attēliem katrā obeliska pusē.

Viss prospekts jau no paša rīta bija ļaužu pilns. Puikas, lai labāk redzētu, sēdēja kokos un uz sētām, bet angļu, amerikāņu un franču matrožu pulciņi sekoja notikumiem sakāpuši uz smago ormaņu „raspuskām," kā liepājnieki sauca lielos transporta ratus.

Bet tālāk zem prospekta kokiem miņājās vācu ulānu vienības ar gariem pīķiem, kuŗus rotāja mazi karodziņi. Vai nu respektēdami sabiedroto jūrnieku klātieni vai gaidīdami kādu rīkojumu, ulāni tomēr jāva laudīm rikoties.

Kas tas bija par troksni, kad pēc vairāku stundu kalšanas lepnajam ērglim aplika virves un to norāva no obeliska virsotnes. Laudis kliedza cik spēka, matroži un puikas svilpa un meta cepures gaisā, bet daudzi vācu karavīri tai pašā laikā slaucīja acis. Obeliska galā uzkāpa vīrs ar lielu Latvijas karogu, bet no Kūrmājas zāles atskanēja stīgu orķestŗa spēlēta Dievs, svētī Latviju un sabiedroto himnas.

Skaistajām dienām sekoja bēdīgas. Kad Bermonta pulki tuvojās Liepājai, tēvi meklēja kādu šaujamo un karavīri, gaidot iespējamu gāzu uzbrukumu, turēja gatavībā slapjus, smiltīm pildītus maisiņus, caur kuŗiem elpojot tie cerēja glābties. Sabiedroto kuģu artilerija, kas beidzot nāca latviešu cīnītjiem palīgā, bija jaukākais troksnis. Kritiskākā dienā, kad likās Liepāja kritīs naidnieka rokās, ik stundu no frontes nāca ziņas par stāvokli. Bet arī šis makonis tika aizpūsts un priekiem likās nebūs gala, kad kaimiņiene aizelsusies stāstīja kā karavīrs uz balta zirga no Kaŗa ostas drāzies cauri Jaunliepājai, pāri tiltam uz Vecliepāju pa Lielo ielu, nemitīgi saukdams „uzvara, uzvara!"

Lepnā bija tā diena, kad svinīgi saposušies skolotāju pavadībā gājām uz ostas malu sagaidīt no Saratova nokāpjam Latvijas valdību ar Kārli Ulmani priekšgalā. Kārlis Ulmanis mums toreiz bija kā teiksmu milzis, kāpēc arī no paša vēsturiskā notikuma atmiņā visvairāk saglabājies Kārļa Ulmaņa stāvs un smaids.

Ielas un logi bija pārpildīti smaidīgām sievām un vīriem. Plīvoja Latvijas un pilsētas organizāciju karogi. Sevišķi lepni un vareni man izskatījās sportisti, kas bija tērpušies sporta tērpos. It īpaši izcēlās cikstoņi ar medaļu rindām klātām krūtīm un riteņbraucēji. Pie paša kuģa mūsu skolai neizdevās noklūt un mēs valdību ieraudzījām tikai uz ielas vēlāk, kad visi bija sakārtojušies gājienam. Valdībai pa priekšu gāja mazas meitenītes puķu vainadziņiem galvās un puķu groziņiem rokās, no kuŗiem tās kaisīja ziedus.

Tas bija Latvijas brīvības rīts.

Ž. Z.

CPR'a JAUNAIS ĀTRVILCIENS

C.P.R. (Kanadas Klusā okeana dzelzceļš) nesen paziņojis, ka sākot ar 30. novembri ievada Kanadā ātrāko satiksmi, ko uzturēs vilciens „Dāuliner', ko dzen dīzeļa motors. Tas uzturēs satiksmi starp Detroitu un Toronto, pie kam caurmēra ātrums, ieskaitot apstāšanos pieturās, būs ap 55 jūdzes stundā.

Ar 9. novembri satiksmi atklāja arī starp Londonu un Toronto. Ar 30. novembri to pagarinās no Detroitas līdz Toronto, piekabinot īpašu vagonu Londonā. Atstājot Detroitu plkst. 6.00 no rīta, vilciens sasniegs Toronto plkst. 10.20 no rīta. Vilciens operēs ar parastajiem braucienu tarifiem. Tanī tomēr nebūs vietas smagajai bagāžai. Vilcienam būs smagie Buda dīzeļu vagoni, kas katrs izmaksā $186.000 un sver 126.000 mārciņu. Tos dzen divi 275 zirgu spēku dīzeļa motori, kas savienoti ar asīm. No mierīga starta tie piecās minūtēs spēj nobraukt piecas jūdzes.

Jaunā vilciena maksimālais ātrums nav visai liels: 85 jūdzes stundā. Daži tvaika lokomotīvju pasažieru vilcieni Kanadā sasniedz pat līdz 120 jūdžu stundas ātrumu. Īpašas bremzes dod iespēju jaunajam vilcienam braucot ar 52 jūdžu ātrumu stundā, apstāties un atgūt atkal ātrumu līdz 49 jūdzēm stundā vienas jūdzes robežās.

Vagoni pagatavoti no nerūsošas tērauda; motoriem vispārīgais remonts nepieciešams tikai pēc 100.000 jūdžu nobraukšanas, un to var izdarīt bez ievadīšanas darbnīcās un bez remonta bedres.

Vagoni apgādāti ar triecienu uztvērējiem, un vagons tā iekārtots, ka nav dzirdams troksnis, ko parasti izsauc sliežu savienojumi, kad tiem brauc pāri.

Kanada mazliet nosebojusies ar šāda tipa iekārtas iegūšanu. Šādi vagoni ir jau apgrozībā uz vairākām Sav. Valstu dzelzceļa līnijām, kā arī Austrālijā, Saudi Arabijā un Kubā. No dzelzceļu viedokļa raugoties, to galvenā vērtība ir tā, ka šādas līnijas var uzrādīt peļņu, kamēr tvaika lokomotīvju līnijas nes zaudējumus.

C. S.

SKAUTU ROSĪBA

Toronto pie 72. „Rīgas" skautu vienības skautu pulciņa š. g. 17. novembrī nodibinājās pirmais Dižskautu kops. Dižskautu kopā paši laik ir sekojoši skauti, kuŗi ir sasnieguši zināmu vecumu un zināmu pakāpi skautu darbībā: N-ska. Ivars Timberis, N-ska. Oļģerts Pukītis, N-ska. Vītauts Ķalniņs, N-ska. Varis Upeslācis, A-ska. Pēteris Rasiņš un A-ska. Raimonds Zēvalds. Cerams, ka turpmākajos mēnešos varēs vēl pārnākt daži skauti no pulciņa Dižskautiem. Par Dižskautu vadītāju un nodarbību rīkotāju darbosies vad. S. Leimanis.

Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzes 2 gadi

Kad 1951. g. oktobrī daudzi Indiānas pavalsts galvaspilsētā Indiānāpolē pagaidu mājvietu atradušie ev.-lut. ticīgie tautieši bija izteikuši vēlēšanos apvienoties kopējā latviski-kristīgā saimē, šeit mītošā bij. Zlēku-Piltenes draudžu māc. Egona Rūsaș ierosmē, pārvarot daudzus neparedzētus šķēršļus, nodibinājās Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudze, kas sākumā sevī apvienoja apm. 100 locekļu.

Tagad, pēc divu gadu sekmīgas drabības, šis skaits gandrīz četrkāršojies, un pašlaik draudzes gana, bij. Nītaures-Zaubes draudžu māc. Pētera Nesaules, pārziņā atrodas 351 tautietis — 242 pilntiesīgi draudzes locekļi un 109 bērni, pie kam pie draudzes pieder ne vien Indiānāpolē dzīvojošie, bet arī krietns skaits citās Indiānas pilsētās un lauku fermās mītošo tautiešu, piem., Andersonā, Hēgerstaunā u. c. Kuplis skaits draudzes locekļu mīt arī kaimiņu valstīs — Illinojā, Ohijo un Kentukī, īpaši pēdējās lielākajā pilsētā Luivillē un Ohaijo mētropolē Kolumbā.

Draudzes dievkalpojumi māc. P. Nesaules vadībā notiek rēgulāri katru svētdienu, plkst. 15.00 Sutherland presbiterāņu baznīcā, 2801 N. Guilford Ave., Indianapolis 5, Ind. Šī vieta sasniedzama, braucot no pilsētas centra uz ziemeļiem ar College vai Millersville autobusiem, izkāpjot East 27th St. piestātnē.

Katru svētdienu, pusstundu pirms dievkalpojuma — no plkst. 14.30 - 15.00 baznīcas blakus telpās notiek svētdienas skola tautskolas vecuma bērniem.

Draudzes 2 gadu pastāvēšanu atzīmējot, oktobŗa otrā svētdienā, pēc svētku dievkalpojuma, baznīcas blakus telpās draudzes pārvalde un dāmu komiteja bija rīkojusi plašu draudzes vakaru ar mūzikāliem un tautisko deju priekšnesumiem, bazāru un kopēju azaidu.

Sakarā ar šo atceri draudzes pārvalde nosūtījusi tautiešiem Fareles veco ļaužu mītnē, Vācijā, $50.00 bet $37.50 ziedojums nosūtīts Zēdorfas nometnes (Vācijā) slimo tautiešu atbalstam.

Gundārs Grīslītis

Kas ir Latvijas austrumu kaimiņš?

Baltrutēņu cīņa par neatkarību

Savāds jautājums, sacīs lasītāji. Līdz šim mums pastāvēja uzskats, ka austrumos ar Latviju robežojas Krievija — tā valsts un tā tauta, kas 18. gadu simtenī, „izcirzdama sev logu uz Eiropu," aizcirta latviešu tautai cietuma durvis un cieši sargāja tā atslēgu līdz 1918. g. 18. novembrim. Vai nebūtu pienācis laiks revidēt uzskatu par minēto „tradicionālo" austrumu kaimiņu? Šad un tad, šur un tur tiek pieminēts Baltkrievijas vārds. Latvijas patstāvības laikā pie Izglītības ministrijas pastāvēja pat baltkrievu nodaļa, baltkrievu inspekcija un skolas. Katras tautas, jo sevišķi nebrīvās un apspiestās, vēsturi laikam gan vislabāk var uzziņāt no viņas pašas avotiem. Tos izmantojot, aiz Zilupes paveras pavisam citas nākotnes aina, nekā mēs to pazinām līdz šim. Vispirms vārda Baltkrievija vietā lietosim Baltrutēnija, jo pirmo nosaukumu Baltrutēnijai asimilācijas nolūkā ir uzspiedusi krievu valsts. Tagad austrumos ar Latviju robežojas Padomju Savienība, kuras atsevišķo republiku robežas ir noteiktas patvarīgi, nerēķinoties ar tautu gribu un etnogrāfisko stāvokli. Baltrutēnija ir trešā pēc lieluma padomju republika, un tā ir arī pilntiesīga Apv. Nāciju locekle. Bet nodibinot šo republiku, Maskava sev par labu stipri ir apcirpusi viņas etnogrāfisko territoriju. Samazinātā un sakropļotā Baltrutēnijas republika ir iezīmēta Padomju Savienības ģeogrāfiskās (politiskās un etnogrāfiskās) kartēs, un no turienes visi brīvās pasaules ģeografi un etnografi to ir pārzīmējuši un laiž apgrozībā visām vajadzībām: ģeogrāfijai, vēsturei, etnogrāfijai, politikai u. c. (lai gan aiz Latvijas vēl aizvien stāv Sav. Valstu de iure, bet „čaklie" kāršu producētāji to jau sen ir ietilpinājuši Padomju Savienībā un pēc tādām kartēm māca jaunatni visu pakāpju Amerikas skolās). Baltrutēņu tauta ar tādu stāvokli nav samierinājusies un sīvi cīnās par savu brīvību, par visas savas zemes apvienošanu vienā atsevišķā valstī.

BALTRUTĒŅU IZCELSME

Līdz slavu ienākšanai visā tagadējās Baltrutēnijas platībā ir dzīvojušas baltu tautas. (Jatvingi un galindi). Asimilējoties balti ir jūtami ietekmējuši baltrutēņu folkloru, valodu, psīchi. Daudzi vietu nosaukumi, cilvēku uzvārdi un vārdi (Janka, Jurka u. c.) ir pārņemti no baltiem. Baltrutēņu tauta ir cēlusies no vairāku slavu cilšu — lielākā un kodols tām ir kriviči — apvienošanās, „iekausējot", kā jau minēts, labu tiesu baltu elementa. Lielas pārmaiņas austrumslavu cilšu struktūrā ienes zināmā Skandināvijas vikingu ierašanās Novgorodā 862 gadā. No turienes vikingu vadoņa Rūrika pēcnācēji nostājas daudzo slavu cilšu un kņazišķu priekšgalā un Ukrainas šūpulī — Ķijevā nodibina Ķijevas lielkņazisti, kas Svjatoslava un Vladimira Svētā laikā sasniedz lielu varenību un pakļauj sev visas pārējās slavu ciltis, arī baltrutēņus. Jau 988. g. spēcīgā Palockas baltrutēņu kņaziste atbrīvojās no Ķijevas lielkņaziste. Tai seko pārējās, un atkarība no Ķijevas paliek nomināla.

13. g. s. pirmajā pusē Mindanga vadībā dzimst Lietuvas lielkņaziste. Šī valsts savu kulmināciju sasniedza Gedimina - Olģerta - Jagaiļa - Vitauta laikā, kad tanī ietelp Lietuva, Baltrutēnija un daļa Ukrainas, un tās robežas sniedzās no jūras līdz jūrai. Šo periodu baltrutēņi ieskata par sava uzplaukuma laiku.

Tad 12. gadu simteņa vidū slavu cilšu pašā austrumu periferijā somu - ugru tautu rajonā, pie Kļazmas upes, sāk veidoties jauns politisks kermenis — nākošā Maskavas valsts. Ekspansīvie austrumu slavi - krievi ātri paklauj sev un asimilē zemes pamatiedzīvotājus somu - ugrus. Pēc tam, uzņēmuši savās dzīslās labu tiesu tatāru asiņu un līdz ar tām iekarošanas un apspiešanas tieksmes, tie mazo Maskavas kņazisti noorganizē un izvērš par īstu imperiālisma perēkli, no kura, kā ēdelīgs siseņu bars, visos debesu virzienos dodas nākošie pasaules iekarotāji. Viņu sitieni ir vērsti arī pret Baltrutēniju, un sākas tās austrumu apgabalu pakāpeniska „nodrupināšana" Ar Polijas sadalīšanu 18. g. s. beigās, tās liktenī dalās arī Baltrutēnija un nonāk lielajā tautu cietumā. Tomēr rijīgie Maskavas iekarotāji nav spējīgi sagremot aprītās daudzās tautas. Viņu zaudētās brīvības ilgas turpina kvēlot, naids pret uzurpātoru aug, un 1917. g. revolūcijā tas pārvēršas viesuļī, kas sarauj nebrīvības važas, atver tautu cietuma durvis. Ar savu neatkarības deklarāciju 1919. g. martā Baltrutēnija nostājas uz pasaules politiskās skatuves.

KRIEVIJA

Apmainījis balto mantiju pret sarkanu līkautu, dižgalvaino ērgli pret sirpi un āmuru (sirpis — nāves plaujas simbols, āmurs — zārka aizsnaglošanas rīks), tradicionālais Eiropas žandarms Maskvā steidz pievākt brīvībā izkļuvušās tautas. 1921. gadā Rīgā parakstītais miera līgums nodod atpakaļ Maskavas verdzībā 3/4 baltrutēņu tautas, bet 1/4 nonāk zem Polijas. Cīņa nav beigusies. Savā dzimtenē un brīvajā pasaulē baltrutēņi izrāda niknu pretestību apspiedējiem un ar nepacietību gaida, kad sitīs atpestīšanas stunda.

Pēc baltrutēņu vēsturnieka-profesora J. Stankeviča (viņš ir arī viens no galvenajām vadītājām personām trimdā) datiem, uz 1951. g. 1. I Baltrutēnijas etnogrāfiskajā territorijā dzīvoja 20 milj. iedzīvotāju, no kuriem 90 proc. baltrutēņu, bet 10 proc. citu tautu. Minētā territorija aptver plašus apgabalus, kurus, sākumā minēto apstākļu dēļ, līdz šim mēdza ieskatīt par krievu zemi. Šie apgabali tad nu robežojas ar Latviju un Igaunijas dienvidu daļu un sniedzas pāri Pleskavai. Latviju no īstās krievu (pareizāki būtu — maskaviešu) zemes šķir ap 400 km plata nākošās brīvās Baltrutēnijas republikas ziemeļu daļa. Savai nākošai valstij baltrutēņi vēlas dot nosaukumu „Krivija", bet tautai „kriviči". Tāda īsos vilcienos ir Baltrutēnijas pagātne, tagadne un nākotne viņu vēsturnieku un politiķu skatījumā.

Dažus vārdus par to, ka šis jautājums līdz šim izskatījās mūsu mājās. Diemžēl, par spīti skanīgiem informācijas birojiem, to sedz bieži dezinformācijas mākoņi.

Atļaušos minēt tikai 2 raksturīgus piemērus. 1) Latviešu presi pārstaigāja rakstnieka J. Klīdzēja patiesi labi domātais raksts „Baltijas valstu savienība 1962. g." Autors tur paredz Baltijas valstu, Polijas un Ukrainas apvienību. Ir pamats jautāt, kādēļ labi izdomātā koncepcijā nav ietilpināta Baltrutēnija? 2) Latviešu delegācijas Antibolševistiskajā blokā vadītājs vēsturnieks J. Bračs savā arī ļoti labi domātā brošūrā „Mūsu sabiedrotie cīņā pret bolševismu" ir ievietojis Baltrutēnijas karti un minējis baltrutēņu skaitu 10 milj. Šie dati nelaimīgā kārtā brošūrā ir iekļuvuši no tiem avotiem, pret kuriem J. Bračs un baltrutēņi plecu pie pleca cīnās minētajā blokā. Kuriozi tas izklausās, bet vainojams tikai informācijas trūkums.

Tai pašā laikā profesors J. Stankevičs raksta: „no visiem kaimiņiem baltrutēņiem vislabākās attieksmes ar latviešiem." J. S-ņš

ALMA MAČA SIRSNĪGI GAIDĪTS VIESIS NC MONTREĀLAS

29. novembrī būs aktrise Alma Mača, kas Toronto skandēs dzejas un stāstīs pasakas savā deklamāciju vakarā. Alma Mača mums vi-

Alma Mača

siem ir tik sena un mīļa paziņa, ka lieki ir visi slavinājumu vārdi, ar kādiem gribētos viņu sagaidīt Toronto. Pati māksliniece saka, ka skatuvi viņa iemīlējusi no pirmās redzēšanas, un tai piederēs arī viņas pēdējais acu skats. Arī visa mākslinieces dzīve — ja tā var teikt — noritējusi rampas gaismā, vispirms Nacionālajā teātrī no tā dibināšanas dienas līdz 1928. gadam, bet pēc tam Dailes teātrī. Trimdā Mača spēlējusi Mērbekas teātrī, bet tagad visas savas no maizes darba brīvās stundas viņa veltī Montreālas teātrim.

Savā deklamāciju vakarā Alma Mača lasīs V. Strēlertes, Andr. Egliša, Fr. Bārdas un Ed. Treimaņa dzejas, bet prozā izvēlējusies Kārļa Skalbes pasakas un stāstus. Ļausimies, lai mākslinieces aizsūta po mūs uz pāris stundām tai pasaulē, kur mums dzejnieku gaišredzīgie vārdi atklāj latviskās dvēseles noslēpumu.

INGUS NĀRUNS KONCERTĒS TORONTO

STRADIVĀRIJA ČELLO DZIEDĀS ĪSTA MEISTARA ROKĀS

Sākoties šā gada koncertu sezonai Toronto, kā viens no pirmajiem un ievērojamākajiem notikumiem nenoliedzami minams mūsu jaunākās paaudzes čellista Ingus Nāruna koncerts. Pēdējos gados, koncertceļojumos apbraukādams gandrīz vai visu plašo Amerikas kontinentu, Nāruns guvis ar katru uzstāšanos aizvien lielāku atzinību, apbrīnu un slavu. Nopietnākie ASV mūzikas kritiķi, kas pieraduši klausīties visizcilāko Eiropas slavenību viesizrādes, jau šodien ierindo Nārunu pasaules ievērojamāko čellistu pašās pirmajās rindās, salīdzinot viņa sniegumu un izkopto toni ar Kazalu un Pjatī. Piektdienas koncertā par to atkal no jauna varēs pārliecināties arī latviešu koncertu publika, un nebūs lieki pieminēt, ka Nārunam izdevies iegūt savā īpašumā īstu Stradivārija čellu, kuram senais meistars iebūris to noslēpumaini skanīgo dvēseli, kas īsta mūziķa rokās atplaukst vienreizējā, neatdarināmā burvībā.

Toronto Nāruns ieradies tieši pēc pusotra mēneša ilgas koncertturnejas pa ASV vidieni un austrumiem ar Bostonas operas ansambļa solistu izlasi, spēlēdams pirmā čellista partijas. Ansamblis Čechova skolnieka Borisa Goldovska vadībā šai ceļojumā uzvedis vairākas operas, starp tām kādu Mocarta 18 gadu vecumā sarakstītu un tikai nesen atrastu delartisku operu „Jautrā Maskarāde", ko mūzikas gurmāni visur uzņēmši ar lieulu interesi. Kanzasas Sitijā ansambļa uzvedumu noklausījies arī bij. prezidents H. Trūmens ar kundzi, kurš pats arī ir labs mūziķis, un pēc koncerta lielā sajūsmā uzaicinājis visu ansambli pie sevis viesos.

„Tā man bija izdevība," ar smaidu stāsta Nāruns, „ne tikai pastāstīt šim lielajam ASV politiķim par Baltijas valstu un Latvijas likteni, bet arī spēlēt ar viņu kā pavadītāju, ko viņš veica ar apbrīnojamām sekmēm."

Pēc Montreālas un Toronto koncertiem Nāruns spēlēs Klīvlendā un Indiānāpolē, bet pēc tam dosies atkal garajā turnejā ar Bostonas simfonisko orķestri. Piektdien, 27. nov., plkst. 20 Andreja baznīcas zālē koncerta apmeklētājiem būs izdevība noklausīties: Mocarta variācijas no „Burvju Flautas", R. Štrausa sonātu violončellam, Čaikovska variācijas uz Rokoko temu, G. Fora (Faure) Siciljennu un J. Mediņa Prelūdiju.

Andrejs Pablo Mierkalns

KALĒJA IECERĒTĀ

Tik skaista kā viņa ir visas, —
Bet viņa māk strādāt:
Pieliek tā roku —
Sāk putekļi kvēlot!
Pat rūsējis metalls,
Viņai pamājot,
deg.

Aiz DZELZS aizkara

OKTOBRA REVOLŪCIJAS SVĒTKI RĪGĀ

Parasto Oktobra revolūcijas svētku propagandu pavadīja stāsti, kā rīdzinieki iepērkas „lielajiem svētkiem." Cik saprotams no Rīgas radiofona ziņām, veikalos bijuši kādi speciāli pievedumi. Rīgas universālveikalā kādas nodaļas vadītāja Kača stāstīja, ka veikals uz svētkiem saņēmis parfimus, galdautus, sieviešu veļu, vīriešu zīda kreklus un kaprona zeķes. Ja nu ar tādām mantām jālielās, tad jādomā, ka parastajā padomju bada ikdienā tas ir retums.

Priekšsvētku dienās Rīgas universālveikalā 3. stāvā darbojās speciāls dāvanu kiosks. Acīm redzot, grib izskaust Ziemassvētku dāvanu sūtīšanu. Turpat dāvanu saņiem pievienotas apsējuma zīmītes krievu valodā. Šajā pašā vietā pieņēma arī apsveikuma telegrammas Okt. revolūcijas svētkiem. 6. novembrī ap 300 telegrammu bija nosūtītas uz dažādām Krievijas pilsētām.

7. novembrī, plkst. 11.37 sāka atskaņot magnetofona lentē uzņemto svētku parādi, kas notika Uzvaras laukumā. Virs centrālās tribīnes bijuši Ļeņina un Staļina „bareljefi" un PSRS kompartijas aicinājumi „mūsu dzimtenes darba ļaudīm un visai progresīvai cilvēcei." Armijas parādi pieņēma PSRS varonis ģen. ltn. Čiganovs un. parādi komandējis ģen. maj. Pozarskijs. Radiofonā skaidri bija dzirdamas komandas krievu valodā. Ciganovs savā runā stāstīja, ka „imperiālistiskie kara kūdītāji gatavo jaunu agresiju."

Civilistu demonstrācijā gājuši 3000 studentu no 10 fakultātēm. Pārraides laikā radiofonā runāja Deglavs, neko sevišķu nepastāstot. Tika atzīmēts, ka aktīvākie demonstrācijā ir bērni. Radiofona reportāžā piedalījās Lauma Amatniece, Vilma Kalēja, Alberts Liepa un Jurijs Počakovs.

BŪS KRĀSAINA FILMA

4. novembrī Rīgas radiofonā pastāstīja, ka Rīgas mākslas un chronikālo filmu kinostudijai „uzdots" sagatavot krāsu kinofilmu pēc Viļa Lāča romāna Uz jauno krastu. Scenāriju sarakstījuši svešinieki Aleksejevs un Lukovs, inscenēs Lukovs. Filmas uzņemšanā piedalīsies arī Gorkija vārdā nosauktā Maskavas kino studija.

ARĪ GRĀMATU VIRSRAKSTI KAUT KO LIECINA

Nesen publicētas vairākas grāmatas un brošūras par lopkopību. Šo grāmatu publikācija saskan ar citām Rīgas radiofona ziņām par lopkopības bēdīgo stāvokli okupētajā Latvijā. B. Deguts kādā brošurā apraksta kādas pirmrindnieces Martas Saules metodes. Arī pārējie izdevumi vairums nodarbojas ar citu pirmrindnieču „atklājumiem." Minam arī pārējos grāmatu izdevumus. Iespiesta Marksisma-ļeņinisma kursa programma PSRS augstākām mācību iestādēm. Iznākusi Saulieša pēma Neaizmirstamie, kuŗā esot aprakstīti 11 Valmieras komjaunieši. Uz Oktobra revolūcijas svētkiem izdots bērnu dziesmu krājums, kuŗā vairums „brālīgo republiku dziesmas."

NE AR VAGONIEM, BET AR EŠELONIEM

4. oktobrī Rīgas radiofonā nolasīja kādu rakstu, kuŗā atklāti un bez kautrēšanās pateikts, ka rūpnīca Imanta sūta savu produkciju uz Krieviju „ne ar vagoniem, bet ar ešeloniem." Šāda spraiga Latvijas rūpniecības ražojumu izlaupīšana, kā izriet no raksta, pasākta š. g. sākumā.

KRIEVISKIE DZELZCEĻNIEKI LATVIJĀ

Interesanti vērot, ka augstāko biedru vārdi, kas minēti sakarā ar dzelzceļu satiksmi, ir krieviski. Baltijas dzelzceļa pr-ks ir Krasnobājevs, Ventspils stacijas pr-ks ir Aleksandrs Vasiļjevics, Jelgavas stacijā nodaļas pr-ks ir kāds Novikovs, bet pats stacijas pr-ks Tichijs.

SĪKĀS ZIŅAS

5. novembrī Rīgā uzkrita pirmais sniegs. Kokneses mežrūpniecībā ērgļu mežu iecirknī strādā kolchoznieki no Krustpils rajona. Ropažu mašīnu-traktoru stacijā strādā kā traktoriste Urzula Belte, viņas māte Kristīne strādā kā traktoriste tajā pašā vietā otrā maiņā. Viļakā mežu izciršana tā sekmējusies, ka izcirtes plāns jau pārsniegts! Smiltenes mežrūpniecībā strādā 294 Grīvas kolchoznieki, vairāki simti kolchoznieku atbraukuši no Saulkrastiem. Komūnisti atklāti saka, ka viņu mērķi var sasniegt tikai ar varu," tā bija teikts kādā radiofonā nolasītajā rakstā, kuŗa autors bija b. Stepānovs. To vajadzēja dzirdēt tiem rietumniekiem, kas sapņo par komūnistu maigumu. Oktobra revolūcijas svētkos 20 architektu ieradušies Rīgā no Maskavas. Universitātes studenti „svētku dienās" izbraukuši arī uz Ogri, kur atrodas viņu „šefības kolchozi." 6. novembrī radiofonā stāstīja, ka 80 proc. ASV farmeŗu nespējot nodrošināt sev dzīves iztikas minimu. Baltijas jūrā novembra sākumā trakojušas vētras. Par spīti tam — Ventspils zvejnieku kolchoza Sarkanā bāka dalībnieki devušies jūrā zvejot. Par to ziņoja radiofonā 6. novembrī. Tātad — cilvēki dzītin dzīti vētrā vēl „saraut pēdējos procentus," lai būtu izpildīts Oktobra revolūcijas izsūkšanas plāns.

AIZ DZELZS AIZKARA MIRIS GARĪDZNIEKS

1953. g. 27. martā Rīgas pilsētas slimnīcā miris Rīgas Debesbraukšanas baznīcas pārzinis, virspriesteris Aleksandrs Lismanis.

Viņš dzimis 1874. gadā, 1896. gadā beidzis Rīgas garīgo semināru. Pēc tam kalpojis par skolotāju - psalmotāju Ventspils, Nītaures un Liepājas Sv. Trijādības baznīcās. 1908. gadā iesvētīts par priesteri un iecelts par Lēdurgas baznīcas mācītāju. Pirmajā Pasaules karā emigrējis uz Tambovas guberņu, kur Kirinskas apriņķi Baliklejas

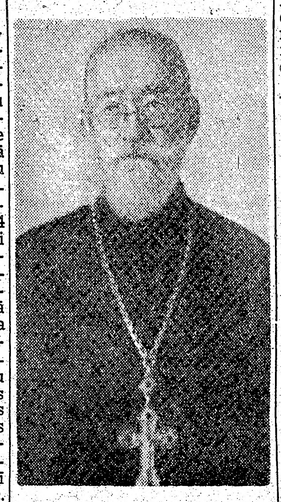

Nel. A. Lismanis

ciemā kalpojis par priesteri. Pēc kara, atgriežoties Latvijā, 13 gadus kalpojis par Tukuma baznīcas pārzini. 1933. gadā pārcelts par Dzintaru baznīcas (Rīgas jūrmalā) pārzini. No pašas atgriešanās Latvijā strādājis arī par L. P. Baznīcas pārvaldes, vēlāk Sinodes, sekretāru. 1937. gadā uz Rīgas Debesbraukšanas draudzes lūgumu iecelts par šīs draudzes pārzini, kur kalpoja līdz savai nāvei.

No 1948. gada 18. novembŗa bija Rīgas eparchijas valdes sekretārs, bet 1952. g. tika nozīmēts par Rīgas eparchijas valdes priekšsēdi.

28. martā viņa līķi pārveda no Rīgas pilsētas slimnīcas uz Debesbraukšanas baznīcu, kur noturēja dvēseles aizlūgumu. Apbedīšanas dievkalpojums bija 30. martā.

Baznīca bija pārpildīta draudzes locekļiem, nelaika garīgiem bērniem, kuŗi bija atnākuši atvadīties no sava iemīļotā garīgā tēva. Pēc dievkalpojuma zārku ar nelaika mirstīgām atliekām, atskanot baznīcas sēru zvaniem, aizveda uz draudzes kapsētu.

Kristus, dod ar svētiem dusu Tava kalpa dvēselei!

Virspriesteris P. Bērziņš

LĪDZEKLIS PRET NĀVĒJOŠĀM GĀZĒM

Briti ziņo, ka atraduši pretlīdzekli nāvējošai gāzei, kuŗu izgudroja II Pasaules kara laikā vācieši, bet tomēr nekur nelietoja. Gāze neiedarbojas caur elpojamiem organiem, bet gan caur ādu, izsaucot nervu sistēmas traucējumus un sabrukumu.

Parastās gāzmaskas nespēj pret to aizsargāt.

Angļi jau vairākus gadus mēģinājumiem izlietoja gan jūras cūciņas, gan arī brivprātīgos. Ar pēdējiem izmēģinājumus pārtrauca pagājušā gadā, kad viens no tiem saindējās un nomira. Tagad pētījumi vainagojušies sekmēm: atrasts ļoti labs pretlīdzeklis. Par pēdējo pagaidām vēl tuvākas ziņas neizpauž.

LABOJUMS

LA 91. n-rā 4. lpp. sludinājumā Uzmanību, jaunieši ieviesusies kļūda: jaunieši vietā jābūt janumieši.

Red.

M. Liepiņa

LIEPSALU ĻAUDIS

Romāns

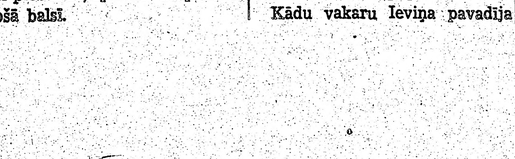

1. turpinājums

Kārlis bija sastādījis glītu košuma dārzu, iedēstījis daudz augļu koku un krūmāju, sadēstījis skaistu aleju, kas veda no pagastmājas līdz lielceļam. Un tagad nu viss šis lielais darbs prasīja rūpīgas rokas, jo, karstam laikam iestājoties, vajadzēja ik vakarus aplaistīt jaunos kociņus, lai tie augtu un zeltu visam pagastam par prieku. Ļaudis gan brīnījās, kam viņš tā pūloties, neviens to neesot līdz šim darījis, it kā tā māja piederētu viņam pašam. Bet Kārlis gan zināja, kādam mērķim veltīti šie sūrie pūliņi: tauta bija pieradināma pie daiļuma sajūtas. Visvairāk par šādu skrīveŗa rīcību gan nevarēja beigt brīnīties vecā Grāpene.

Un kad reiz vakarā šī mēlnese soļoja gar dārza malu, tad viņa nenocietās savas skaļās valodas. „Ak tu žē'... ak tu žē'! Vai tad **mūsu skrīveris grib palikt par** īstu dārznieku. Viņš saņem algu kā skrīveris, bet te ākstās kā ķēms ar nieka kokiem! Pavisam brīnumains cilvēks, it kā nelabā apsēsts! Caurām naktīm te ālējas pa dārzu! Un ja nu pašam piederētu? Ja būs jāiet prom, līdz to nepaņemsi, mūsu pagastam vien paliks, un ilgs dzīvotājs jau viņš te nebūs, krietns cilvēks jau viņš nav, pat kārtīgu labdienu no manis, godīga sievieša, neatņem!" **savu degunu gluži tuvu dārza sētai piebāzusi, spindza Grāpene sīcošā balsī.**

To visu dzirdēja skrīveŗa palīgs Juris, nadzīgs uz visādām jautrām izdarībām. Viņš žigli paķēra lejkannu un, izlikdamies, kā Grāpeni neredz, uzšļāca tai veselu šalti ūdens.

Tas nu bija par daudz! Nu sāka velties laukā ļauni lamu vārdi kā krusas gabali negaisa laikā.

„Ak bezgoža cilvēks, šitā izcūkot nabaga sievieti! Tādam nelietim tik acis izplucināt ar vārošu ūdeni. Īstais grēka prauls, grib laikam mani padarīt par gaudenu. Kas audzēs manus bērnus, kas kops manu vīru? Pagaidi tik, es tev, parādā nepalikšu, tu mani vēl ilgi piemināsi!" lādējās Grāpene un palēnām, slaucīdamās vilkās prom, bet tad atkal sakļepurojusies, atgriezās, jo nebija vēl izgāzusi visu savu žulti.

„Un tas esot pagasta skrīveris! Tādu tik tuptūzī iesēdināt, lai patup kādu laiku aiz restēm, un tad ar suņiem padzīt no pagasta. Tādu, pārestību nodarīt nabaga, nevainīgai sievietei! Ak Kungs, šito lielo grēku, tur jau pat debesīm no dusmām jāsabrūk! Grēka pagale, tūliņ padzenams — un vairāk nekā."

Bet kad arī tagad neviens tai neatbildēja, tad joprojām klusus lāstus un zaimus murmināšama, Grāpene aizsteidzās žiglā gaitā. No šīs dienas viņa kļuva vēl nesamierināmāka ienaidniece skrīverim un šļūburoja par viņu visādas nevalodas pagastā.

Kādu vakaru Ieviņa pavadīja Kārli līdz pagasta mājai, jo gribēja redzēt viņa jauno dārzu. Viņa nevarēja vien nobrīnīties par lielo veikto darbu. Pagastmājas apkārtni vairs nevarēja pazīt: viss tik tīrs, apkopts, glīts un patīkami iekārtots! Skaistas puķes ziedēja visās dobēs, jaunie kociņi bija tīkami skatam, grantēti celiņi vijās pa visu dārzu. Viņa tiešām nevarēja saprast, kā cilvēks gada laikā spējis tā pārvērst nabadzīgo apkārtni, to izdaiļot un padarīt tik jaunu un tīkamu.

Viņi apsēdās dārzā pie apaļā, zaļi krāsotā galda. Vakara spirdzinošais gaiss un puķu reibīgā smarža tīksmināja sēdētājus, un Kārlis runāja vairāk kā parasts. Pēkšņi viņš satvēra Ievas roku un kautri iesāka:

„Ieviņ, es nedrīkstu jums visu teikt, ko vēlētos..."

„Kāpēc gan ne " lielām, izbrīnu pilnām acīm vaicāja Ieviņa.

„Man bail, ka jūs mani pārdaudz nenosodāt, man tiešām bail!... Varbūt tas ir pārcilvēcīgi, nedabiski, ko es jums gribu teikt un varbūt pat ļoti neapdomāti no manas puses, bet ja es tomēr mēģinātu..." un te viņš aprāva valodu, jo varēja redzēt, ka viņam tiešām nācās grūti runāt.

Ieviņa viņu drošināja un viņš atsāka vēl vairāk satraukts:

„Varbūt jums mani vārdi liksies nekrietni, bet es būtu vēl nekrietnāks, ja es no jums slēptu savas domas un jūtas. Jūs esat man tik mīļa, es esmu pie jums tā pieradis, ka dzīve bez jums man liktos tukša un nenozīmīga."

Ieviņa jutās tik pārsteigta, tik samulsusi, ka neatģidās ko teikt.

„Es zinu, es saprotu jūsu pārsteigumu un arī neapvainotos, ja jūs mani noraidītu kā pēdējo nelieti, kā sava brāļa necienīgu, es visu jums to piedotu, jo es jūs mīlu kā nevienu sievieti savā mūžā neesmu mīlējis. Jūs esat man tik tuva, tik mīļa, arī jūsu retais skaistums mani reibina, apbur, ticat vai ne, es visu laiku staigāju kā klusas laimes apdvests."

Ieviņa kļuva vēl nopietnāka un tikpat nopietni risināja savu valodu:

„Ja man būtu jāsaka, ka es jūs mīlu, tad es melotu, bet ka es spētu arī jūs atraidīt, to es arī nevaru. Jūs esat man tuvs, manu nepiepildīto sapņu atspulgs, un ja man būtu kāds jāizvēlas mūža dēribai, tad es izvēlētos jūs, lai gan tādu mīļu, kādu es glabāju sirdī Edgaram, es jums nevaru solīt. Varbūt ar laiku, bet tagad vēl visa mana būte ir mīlas pilna uz Edgaru, bet ja jūs ar manu priekšlikumu esat apmierināts, tad es sniedzu jums savu roku, vairāk no manis jūs nevarat gaidīt."

Kārlis satvēra viņas bālo, trīcošo roku, to bijīgi noskūpstīja un pateicās par viņas draudzību. Viņš prata cienīt valsirdīgo, skaidro valodu un bija laimīgs ar to mazumiņu, ko Ieviņa viņam pagaidām dāvāja, jo cerēja ar laiku iegūt viņas mīlestību.

Ieviņa izstāstīja visu vecākiem, kuŗi piekrita viņas laulībām ar šo krietno, godīgo cilvēku, kas bija ieguvis vērību visu acīs.

Rudenī Ieviņa novilka savas sēru drānas un kādu svētdienu savā krāšņā laulības tērpā soļoja pie altāra blakus cienījamam, bet ne iemīļotam vīram. Viņa raudāja, jo visu laiku tai bija jādomā par Edgaru un savu zaudēto lielo mīlu. —

2.

Tagad visi Ievu sauca par skrīveŗa madāmu un viņai bija trīs bērni. Andrejs jau gāja vasaras skolā un bija liels gudrinieks. Abas māsiņas bija ļoti skaistas, bet lielas draiskules. Kad pie gaŗās slītas pagasta ļaudis piesēja savus zirgus, tad Ilzei un Maijai izreiz vajadzēja nobēdzināt viņu pātagas, un tad pašām bija lielu, lielie smiekli, kad veco vīru neveiklās rokas meklēja nozudušās mantas.

Ieviņas dzīve ritēja mīļā saskaņā ar Kārli. Neviens nebija dzirdējis asu vārdu viņu starpā. Un ar tādu pašu apgarotu vēlību viņa apgrozījās savu tautiešu vidū. Ieviņu visvairāk iemīlēja pagasta nabagi, šie nelaimīgie, dzīves atstumtie cilvēki, kuŗi mitinājās turpat, dažu simt soļu attālumā vecā pussagruvušā mājā.

Parasti šos nabagus uzņēmās ēdināt tas sīkstākais pagasta saimnieks, kas centās uz viņu rēķina vēl iedzīvoties. Sliktas reņģes vai šļiķes, ar vājpienu baltota putra, gandrīz vai pelavu maize — bija nabagu galvenais uzturs.

Tad nu vienīgi jaunā, skaistā skrīveŗa madāma bija tā, pie kuŗas varēja atrast žēlastību. Viņa neliedza nespējniekiem kādu treknāku kumosu un apvalkātu drēbes gabalu un vienmēr ar tiem runāja mīļu, labu valodu. Nelaimīgie nabagi to cienīja un godāja un centās atnest vai sēņu grozu vai ogu vācelīti. Par to Ieva tiem bagātīgi samaksāja, jo viņas rocība, salīdzinot ar iepriekšējiem skrīveŗiem bija daudz lielāka. Ābeļu dārzs jau bija tā saaudzis, ka ik gadus jau vērtās laba raža, tad pagastmājai piederošo zemi Kārlis vis neizrentēja, bet pats kopa ar meitām un ziņnesi, tā saukto kazaku. Viņi varēja turēt vairākas slaucamas govis un sīklopus un putnus. Tā bija jau vesela skaista saimniecība, ko dažs labs vecsaimnieks apbrīnoja vai pat apskauda.

Bet Kārlis nerūpējās par savu labklājību vien, viņš centās pacelt pagasta turību. Viņa tālredzīgais skats vērsās uz dāudzām, nolaistām saimniecībām, kuŗas muižnieks labprāt vēlējās pārdot. Un, Kārļa pierunāta, pagasta valde pakāpeniski ieguva šīs mājas, izrentēja kārtīgiem vīriem, un nu pagasta ienākumi tā pavairojās, ka tas spēja rūpēties par labu skolu, labiem skolotājiem, bazniccu un nabagiem. Īsā laikā uzcēla staltu divstāvu skolas namu ar gaišām klasēm, ērtām guļamtelpām, labiem skolotāju dzīvokļiem. Pēc pāris gadiem uzcēla nabagu māju, kur šie nelaimīgie varēja cilvēcīgi dzīvot.

Visa pagasta labklājība gāja milzu soļiem uz priekšu. To dzirdot, dažs labs rakstvedis brauca pie Gobas aprunāties, kā viņš to visu veicot, un Kārlis arī neliedza padomu, neslēpa savus turpmākos nodomus pagasta labā un sīki, jo sīki izstāstīja darbības gaitu. Klausītāji brīnījās un domīgi brauca uz māju, jo uzņēmīgais, gudrais rakstvedis bija tos valdzinājis savām asprātīgām idejām. Tomēr savā pagastā viņi nekā tamlīdzīga neuzsāka, jo, lūk, viņiem trūka lielo uzņēmības dāvanu, ar kādām bija apveltīts Goba.

Ne mazāk, viņš rūpējās par savu tautiešu garīgo veldzi. Viņš ierosināja nodibināt labdarības biedrību, kur darbojās jau krietns jaukts koris un teātris sagatavoja vienu otru ludziņu.

No sākuma kori vadīja Goba, bet kad skolā pieņēma ļoti mūzikālu skolotāju, tad tam uzticēja koŗa vadību. Ābele nodevās ar lielu sirsnību dziedātāju vingrinājumiem un pieteica kori dziesmu svētkiem Jelgavā, par ko dziedātāji ar sevišķu pacilātību ķērās pie darba. Tagad jo sevišķi bieži koris pulcējās pagastmājā, lai godam sagatavotu programmā paredzētās dziesmas.

Pēc mēģinājumiem Ieviņa visus čaklos dziedātājus pacienāja ar tēju un pašceptām ķimeņu maizītēm, un visi jutās priecīgi un apgaroti.

Arī abas Ieviņas māsas Elza un Grietiņa piedalījās gan korī, gan teātrī. Elza labi mācījās ģimnazijā, bet kaut kā bija sadomājusies, ka viņai grūti tikt galā ar mācībām, kādēļ nevēlējās ģimnaziju beigt un palika mājā palīdzēt mātei. Īstos motīvus gan, kāpēc viņa tā darīja, neviens neizdibināja, varbūt viņīgā Grietiņa tos zināja, bet šī meitene bija tik noslēpumaina, ka klusēja.

Un tās nu bija D... pagastā satraukuma pilnas dienas tuvojoties dziesmu svētkiem, jo gandrīz vai ik sētā posās uz tiem. Šūdināja gan tautas, gan balles tērpus, jo svinības bija paredzētas vairākas dienas.

Jelgavā sabrauca tik daudz tautiešu, ka par vienkāršu apmešanās vietiņu vajadzēja maksāt pasakaini naudu, bet sajūsminātie, svētku apmeklētāji visu to piedeva un ar sirsnību pateicās par ikkatru ērtību un uzmanību, ko iebraucējiem izrādīja jelgavnieki.

Koncerti izdevās tik labi, ka pat skaudīgās cittautiešu avīzes nevarēja nerakstīt par lieliem pakumiem, kādus ieguva šī vienotā latviešu tauta. Dziedātāji iepojās ar saviem apdāvinātiem diriģentiem un kaut gan kādā ģenerālmēģinājumā Vīgneru Ernests tiem bija uzkliedzis: „Ko velkaties kā utis?" visi ar lielu pacilātību sekoja viņa izcilam burvju zizlim.

Lielais dziesmu spars, kas apdvesa visus dziedātājus, likās, nonesīs svētku ēkas jumtu. Neviens latvietis, pat sveštautietis tagad nešaubījās, ka tāda tauta, kas prot tik jauki dziedāt, nekad nevar iznīkt, kādi viesuļu brāzieni arī nāktu pār viņu.

(Turpinājums sekos).

LATVIEŠI — JŪSU GRĀMATA IR IZNĀKUSI

Sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas 35 gadu jubileju klajā nācis plašākais darbs par Latviju angļu valodā

CROSS-ROAD COUNTRY-LATVIA

(KRUSTCEĻU ZEME LATVIJA)

388 dubultformāta lapaspuses, 3 pielikumi un 236 ilūstrācijas, lielākā daļa vēl nepublicētas. CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA ir sengaidīta grāmata par Latviju, kas nepieciešama katram latvietim.

KĀLAB?

Tālab, ka tā ir **plašākais un vispusīgākais** angļu valodā publicētais darbs par mūsu zemi, tautu un valsti.

Izcili latviešu zinātnieki, kultūras darbinieki un publicisti bagātīgi ilūstrētos, plašos rakstos rāda **Latvijas dabu un ģeogrāfiskos apstākļus, pilsētas un laukus, vēsturi, izglītību un kultūras dzīvi, zinātni, mākslu, mūziku, literatūru un baznīcas dzīvi, saimniecisko dzīvi un satiksmi, sociālo iekārtu un reformas, latviešu tautas un valodas izcelšanos un attīstību, latviešu svētkus un tradīcijas, latviešus ārzemēs un latviešus dzimtenē šagad, mūsu nākotnes izredzes un iespējas.**

Pielikumā: plašs statistiskais pārskats, plaša bibliogrāfija, latviešu burtu un vietvārdu rakstības un izrunas tabulas, Latvijas un Eiropas kartes, Latvijas valsts ģērbonis un himna. Latvijas sūtņa Vašingtonā nelaika **Jūlija Feldmaņa** ievads, ALAs un KLB informācijas nozares vadītāja **Alfrēda Bērziņa** priekšvārdi, vēsturnieka **Edgara Andersona** redakcija un tulkojumi, Vartburgas kolledžas prezidenta **Dr. H. C. Becker'a** un rakstnieka **Dr. Raymond L. Baker'a** angļu valodas redakcija.

Autori: vēsturnieks **Edgars Andersons,** jurists **Alberts Auza,** komponists **Valentīns Bērzkalns** ķīmijas profesors **Dr. Bruno Jirgensons,** diplomāts un tautsaimnieks **Kārlis Kalniņš,** literatūras kritiķis **Jānis Rudzītis,** mākslas vēsturesun psiholoģijas profesors **Dr. Jānis Siliņš,** teologs **A. Siliņš,** diplomāts un vēsturnieks **Rūdolfs G. Šillers,** vēstures un jurisprudences profesors Dr. **Arvēds Švābe, Harija Gricēviča** vāka zīmējums un titullapas.

Vērtīgā satura un krāšņā izskata dēļ grāmata sevišķi piemērota dāvināšanai. Kaut gan pašizmaksa ļoti liela, grāmatas cena — $9.80 brošēta, $12.50 iesieta un ar apvalku. Grāmatas sūtījumiem uz Kanadu atcelta muita.

Šī sludinājuma periodā iesietās grāmatas dabūjamas par brošēto grāmatu cenu

KATALOGS-KABATAS KALENDĀRS 1954. GADAM

Cena grāmatnīcās 50c. Mūsu tiešajiem pasūtinātājiem Katalogu-kalendāru piesūtām par brīvu. Formāts — parastais kab. kalendārs, cietā plastikas vāku sējumā, saturā kalendārijs, tabulas, adreses un plašs katalogs.

Grāmatu sūtījumiem uz Kanadu muita atcelta, saņemšana netraucēta.

LATVJU GRĀMATA. P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

FREEMAN'A
TĒRPU IZNOMĀŠANAS UZŅĒMUMS
iznomā
PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VIRIEŠIEM UN SIEVIETĒM
Zemākās cenas visā pilsētā

Freeman
256 College St., KI 0991, pie Wellesley
556 Yonge St., KI 3270 pie Spadina
Toronto

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba ar pilnu pansiju vieniniekam vai vieniniecei, zvanīt pēc plkst. 6.00 vak. RO 3198, Toronto. (581)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar visām ērtībām Bloor-Dovercourt rajonā. Zvanīt pēc plkst. 17.00, LO 5235, Toronto. (563)

IZĪRĒJAMA liela, gaiša mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Tel. EM 3-0411, Toronto. (560)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT **OL 1403, Toronto**

ZIEMASSVĒTKI PAŠU MĀJĀS!
REALTOR
J. J. ELLIS
383 RONCESVALLES AVE. TORONTO
5 nekustamo īpašumu biroji jums dod iespēju iegādāties īpašumu jebkurā pilsētas daļā ar katram piemērotu iemaksu. Mūsu latviešu aģenti:

LA 8000
V. LIEPIŅŠ
Tel. mājās LL 6170
E. HENIŠS
Tel. mājās JU 1046
E. ŠTEINHARDS
Tel. mājās LA 4028
OL 6321

Sniedz jums nesaistīgu informāciju un sagādā aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā visīsākā laikā. Pārliecinieties paši

KVALITĀTE - IZPILDĪJUMS - APMIERINĀJUMS

Pērciet **C·C·M·**

C.C.M. Bērnu velosipēdi

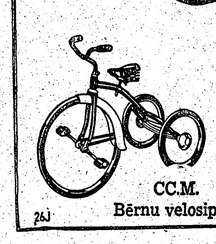

CC.M. Bērnu velosipedi

C.C.M. ratiņi

C.C.M. slidas

C.C.M. divriteņi

261

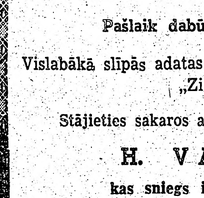

DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKMEISTARS
V. ADĪTĀJS
688 Bathurst St. Tel. ME 6980.
Toronto
Labākās drānas, zemas cenas, labs darbs un ļoti pieņemama apkalpošana
Lūdz pārliecināties katrā laikā

Ar šo paziņoju, ka līdz 1954. g. otrdienās darbā neesmu. Šinīs dienās visu informāciju sniedzu **no mājas telefona HY 5175**
Pārējās dienās zvanīt darbā
TR 1133. Loc. 4112 vai 4113
NIKOLAJS MEDNIS
T. EATON Co.
PĀRDEVĒJS MĒBEĻU NODAĻĀ COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

Kuru eļļas apkuri labāk pirkt?
RUDOLF HEATING, tel. JU 1594,
dos jums atbildi. Laipna apkalpošana 24 stundas dienā
(446)

SINGER
SEWING MACHINE Co
Pašlaik dabūjamas visjaunākās mašīnas
Vislabākā slīpās adatas mašīna kā arī vispusīgās SINGERA „Zig-Zag" mašīnas
Stājieties sakaros ar mūsu Toronto SINGER pārstāvi
H. VAITA KUNGU,
kas sniegs informāciju latviešu valodā
SINGER SEWING CENTRE
549 ST. CLAIR AVE. W. Tel. KE. 1186, TORONTO

NAMSAIMNIEKI!
Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par
PAZEMINĀTĀM VASARAS CENĀM
un uz jums izdevīgiem
EARLSCOURT FUELS
firmas maksāšanas noteikumiem.
Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos.
Krājumā visu šķirņu ogles, ieskaitot slaveno Reading Antracite
UZSTĀDĀM EĻĻAS APKURES IERĪCES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI
Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis
K. JANDAVS
no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532
Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimības, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
Vines universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL. 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. B. DOBAI
ĀRSTS-CHIRURGS
465 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Kabinetā pieņem no 10—12 un 3—7 pp. un pēc norunas pa tel.
MI 8821
RENTGENA UZŅĒMUMI

Dr. D. SAMU
Pieņem slimniekus 316 St. CLAIR Ave, W, pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. I. ŠEGAMOGAS
(lietuvietis). Dipl. chirurgs, Kanadas Royal College chirurģiskajā nodaļā. Lietuvas Universitātes chirurģiskās nod. asistents
4906 Wellington St.,
Verdun, Que.
Tel. birojā YO 3611, mājā PO 6-9964
Runas stundas: 11—12, 2—4, 6—9; setdienās 11-1 vai arī pēc norunas
Runā vāciski un krieviski
(556)

WOODBINE COAL CO
GRover 2176, Toronto
VISLABĀKĀS
ANTHRACITA OGLES
POCHONTAS un KURINĀMĀS ogles
Kvalitāte un cena garantēta
Toronto apkalpojam jau 40 gadu

Latviešu dāmas! Eiropas friziere KAPSI'S HAIR STYLING 113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

TAUPIET $$$$$
PĒRCIET MĪKSTĀS MĒBELES PIE **FILIPA**
PHILLIPS CHESTERFIELD MFG. izgatavo mēbeles un pārdod tieši pircējiem bez aģentu starpniecības un jūs ietaupāt līdz 50%

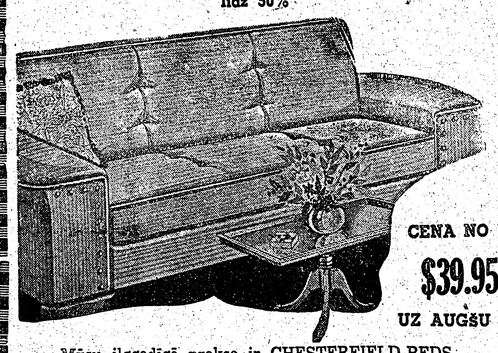

CENA NO $39.95 UZ AUGŠU

Mūsu ilggadīgā prakse ir CHESTERFIELD-BEDS, lietojamas dienā un naktī
PHILLIPS CHESTERFIELD MFG.
953 Dundas St. W. — Toronto — Tel. EM 3-1611

KŪKAS UN TORTES EIROPIEŠU GAUMĒ
«ELISABETH» KONDITOREJA
Pieņem pasūtinājumus ar piegādi mājās pa tel. 3-3427
312 Barton St., East., HAMILTON

BAZNICAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arhibīsk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Prāv. A. Mitulis, 131 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Niagara Falls, 6. dec., plkst. 3 p.p. Pāvila baznīcā Adventa dievkalpojums.

Londonā, 13. dec., plkst. 4 p.p. p. p. Pāvila baznīcā Adventa dievkalpojums.

Londonā, 19. dec., plkst. 7 vak., Trīsvienības baznīcas zālē bērniem eglīte.

St. Katarines, 20. dec., plkst. 6 vak. bērniem eglīte.

Londonā, 24. dec., plkst. 6 vak. Ziemassvētku vakara dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

St. Katarines, 25. dec., plkst. 12 d. Kristus baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

Wellandā, 25. dec., plkst. 3 p. p. Ungāru baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

Londonā, 31. dec., plkst. 6 vak. Trīsvienības baznīcā Veca gada vakara dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue Soufh),

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

29. novembrī, 1. adventē, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Bībeles skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.).

Māc. H. Kušiļs (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394)

Montreālā Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī:

Māc. A. Kerģis, 155 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel.: 3-3284.

Norsbejā, 29. novembrī plkst. 17 dievkalpojums Valsts svētku atcerei, lut. baznīcā.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Lyon ielā Nr. 250. 29. nov., pl. 3 p.p. 1. adventa dievkalpojums.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C..

Adventa dievkalpojums 6. decembrī, pl. 5 p.p. Redeemer baznīcā.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St., t. 35463. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke krustojumā.

Adventa dievkalpojums svētdien, 6. dec., pl. 2 p.p. Dziesmu grām. Pēc dievkalpojuma draudzes sapulce, kuŗā pieņems jauno draudzes satversmi.

Dāmu komitejas gadskārtējais bazars notiks sestdien, 12. dec., pl. 6 p.p. baznīcas pagraba zālē. Tautisko ēdienu galds. Kafejas galds. Grāmatu stends ar tautiskiem izstrādājumiem u. c.

Ziemassvētku vakara dievkalpojums ceturtdien, 24. dec., pl. 5 p. p. Dziesmu lapiņas.

Vecgada vakara dievkalpojums ceturtdien, 31. dec., pl. 8 vakarā. Dz. grām.

Māc. A. Voitkus, 118 Locke St., N. Hamilton, Ont., tel.: 8 - 2259.

VAJADZĪGI LABI MŪRNIEKI,
pastāvīgam darbam
Zvanīt H. Ozolam
GR 7147, Toronto

SPORTS

COPPI LIELĀ UZVARA

Fausto Coppi ir pazīstamais itaļu riteņbraucējs, kas guvis neskaitāmas uzvaras šoseju braucienos, un tomēr līdz šim viņm pietrūka viena panākuma — pasaules meistara.

Pēdējāmi pasaules meistarsacīkstēm Coppi gatavojās ar lielu nopietnību un laikraksti viņu vairāk kā jebkādu citu uzskatīja par favorītu.

270 km garo ceļa posmu Coppi veica lieliskā laikā 7:30,59 st., atstājot aiz sevis apmēram par 15 minūtēm otrās vietas ieguvēju. Ar šo uzvaru Coppi sapnis pēc pieciem gadiem piepildījies. Ka šī nebija negaidīta uzvara vai nepelnīta, norāda viņa nopietnākā konkurenta vārdi sacīkšu nobeigumā — Coppi esot formā, pasaulē vēl neesot izaudzis konkurents, kas varētu ar viņu sacensties.

Sevišķi lielisks bija viņa finišs, ko Coppi sāka 27 km pirms mērķa.

Itaļi ir lepni, jo pasaules slavenajam riteņbraucējam Bartali radies cienīgs aizstājējs. Otrā vietā ierindojās Derijcke (Beļģija) 7:37, 15, 3. v. Ockers (Beļģija) 7:38,32.

"VII RALLYE LISSABON"

Starptautiskās auto sacīkstēs Lisabonā ievērību izpelnījies Porshe auto, ar kuŗu ne tikai sasniegti labākie rezultāti, bet arī pārspēts populārais Jaguara firmas auto ar pazīstamajiem braucējiem Appleyardien 1. v. Nogueira (Portugāle) Porshe, 2. v. Appleyard (Anglija) Jaguar, 3. v. Polensky(Vācija), Porsche, 4. v. Imhof (Anglija) Sunbeam Talbot, 4. v. Reece (Anglija) Ford Zephyr.

VĀCIJAS FUTBOLA MEISTARĪBA

Vācijas futbola meistarības priekšgalā dienvidu līgā atrodas: VfB Stuttgart 16:2 Eintracht Frankfurt 15:3, F. C. Nuernberg 13:5 un Kickers Offenbach 13:5.

Dienvidrietumu līgā: F. K. Firmasens 17:1 I FC Kaiserslautern 16:2, FC Saarbruecken 12:6.

Rietumu līgā: FC Koeln 14:4, FC Schalke 04 14:4, Rotweiss Essen 12:6.

Ziemeļu līgā: Hannover 96 18:0, FC St. Pauli 12:6, Holstein Kiel 12:6.

Berlīne: Union 06 14:2, Berliner SV 92 12:4, Allemania 10:6.

Ungāru pasaules meistars galda tenisā J. Koczians par nesportisku uzvešanos diskvalificēts uz diviem gadiem no Ungārijas Tenisa Savienības. Vai te nebūs piejaukta politika?

KANADAS LATVIEŠU SPORTISTU PĀRIEŠANAS NOTEIKUMI NO VIENAS SPORTA BIEDRĪBAS UZ OTRU

Lai izbeigtu sportistu nedisciplinētu aiziešanu no vienas sporta biedrības uz otru, LSAK valde ir izstrādājusi šādus sportistu pāriešanas noteikumus:

1. Sportistiem ir dotas tiesības divi reizes gadā pāriet no vienas sporta biedrības uz otru, bet tikai noteiktos terminos:

pavasarī no 15. maija līdz 1. jūnijam un rudenī no 15. oktobra līdz 1. novembrim.

2. Pārejot no vienas biedrības uz otru, katram sportistam ar rakstu par to jāpaziņo vecajai biedrībai un jālūdz tās akcepts par saistību nokārtošanu. Vecajai biedrībai ne vēlāk kā nedēļas laikā raksts ar akceptu jānosūta pirmai biedrībai.

3. Neviens sportists nevar startēt no jaunās biedrības pirms šī akcepta un LSAK izdotās reģistrācijas kartītes saņemšanas.

4. Pāriešanas laikā neviena sporta biedrība nevar aizliegt kādam sportistam pāriet uz citu biedrību, ja tas nokārtojis saistības ar veco biedrību.

5. Katram sportistam ir jāizvēlas pamatbiedrība, no kuŗas tas startē, un no kādas citas biedrības var startēt tikai ar pamatbiedrības atļauju.

6. Ja kāds sportists piedalās kādā meistarības spēlē un tā turpinās arī vēl pēc sportista pāriešanas uz citu biedrību, tad tas zaudē tiesības piedalīties no jaunās biedrības meistarības spēļu turpināšanā līdz tās noslēgumam.

7. Katrs sportists var mainīt katrā laikā sporta biedrības, ja tas pārceļas uz dzīvi citā pilsētā vai iestājas jaundibinātā sporta biedrībā un iegūst tūlītējas starta tiesības, ievērojot 2., 3. un 6. punktā sacīto.

8. Ja kāds sportists maina dzīves vietu no viena sporta apgabala uz otru, tad tas iegūst tūlītējas starta tiesības arī jau iesāktās meistarības spēlēs.

9. Ja kāds sportists pašlaik startē dažādās disciplīnās no dažādām biedrībām, tad līdz š. g. 15. novembrim oficiāli jāpaziņa biedrībai, kuŗu tas uzskata par savu pamatbiedrību.

10. Visas neskaidrības ar šo noteikumu izpildīšanu kārtojamas ar LSAK valdi.

LSAK

Arv. Zaķis

KANADAS LATVIEŠU VIEGLATLĒTIKAS SEZONA VĀRDOS UN SKAITĻOS

(Turpinājums)

Tomase - Konce vieglatlētikas laukumā jau pavadījusi 20 vasaras. Aizvadītā sezonā viņa laboja diska rekordu un bija stabila 10-metriniece arī lodē. Viņas konkurente Velta Viškere arī uzrādīja progresu, atņēma Ņinai diska meistartitulu un 3 reizes grūda lodi pāri mūsu apstākļos it nozīmīgai 10 m. līnijai.

Vājš, pavisam vājš gan ir viņas tehniskais izpildījums, resp. darbība lodes riņķi, ko uzlabojot, jauns trimdas rekords, vai pat 12 m līnija vairs neliktos tik tāla un neaizsniedzama.

Veltas Ādmines vārds redzams ikvienas disciplīnas pirmajā piecniekā, un savā kontā šī čaklā sportiste šogad ierakstīja pat trimdas rekordu starptautiskajā pieccīņā. Taču liekas, ka sacensas mūsu sportā trīs Ādmines — volejboliste, galda tenisiste un vieglatlēte. Ja šajā „sacensībā" neuzvarēs pēdējā, tad uz krietnu progresu zaļajā laukumā tā pagrūti cerēt. Maza ziemas atpūta krietni sekmētu viena otra jauka rezultāta sasniegšanu nākošajā vasarā.

Jevgēnija Kāpostiņa, mūsu elite klases sprintere un tāllēcēja pirmajos trimdas gados, šovasar spēja Biča laukuma ne visai ideālajā tāllēkšanas vietā krietnu 4.69 m rezultātu. Žēl tikai, ka jau pēc 6 vieglatlētikas sezonām viņas kurpju naglas sāk apklāties ar rūsu. Bet par to spoži jo spoži ir viņas panākumi galda tenisā, pat visas Kanadas mērogā. Otra „seno dienu" sprintere — Mirdza Lazda šogad debitēja lodes grūšanā. Kaut vienu vienīgu reizi, taču — teicami! Ināra Apene šogad progresēja gandrīz visās disciplīnās, labāko rezultātu uzrādot augstlēkšanā. Gribētos ieteikt viņai neaizmirst arī lodi un disku. Pirmoreiz tālāk par 44 m aizlēca Bencone, un Krūmiņas „come back" iezīmējās ar sākumam palabu 22 m rezultātu šķēpā. Larisa Avotiņa, torontiešu izlases volejboliste, ceļu uz Biča laukumu atrada tikai pašā rudenī, bet ar to pietika, lai jaunā sportiste kļūtu šķēpa rekordiste. Asums, enerģija un centība liek cerēt uz krietniem panākumiem nākotnē vairākās disciplīnās, sevišķi tāllēkšanā un šķēpā. Daudz gan vēl jāpiestrādā, lai apgūtu technikas noslēpumus.

(Turpinājums sekos).

PĀRSTEIGUMI BOĻŠEVIKU SPIEGA VAITA LIETĀ

(Pārnesums no 1. lpp.)

na apzīmēšanai par „nelikumīgi" dzimušu ārlaulībā. (Funk un Wagnall vārdnīcā šim vārdam pavisam cita nozīme, un, proti, — „snollygoster" ir iedomīgs, lielīgs un pļāpīgs zellis). Lai nu kā ar šī vārda pareizo interpretāciju, Trūmens te gribējis atrunāties ar „jokiem," nirgājoties par republikāņiem, kuri ceļ gaismā viņa valdības darbību. Lieta tomēr pārāk nopietna, lai tā uz to raudzītos, jo runa nav par „politikiem", bet par boļševiku spiegiem, kas ASV drošībai nodarījuši daudz ļauna un posta un kam nākotnē vēl var būt likteņīgas sekas. Neviens Trūmenu neapvaino, ka viņš nebūtu lojāls amerikānis un būtu komūnistiem tieši labvēlīgs. To nesaka viņa pretinieki. Objektīvi spriežot, ir jāatzīst, ka Trūmens ir patriots un ka viņš griezis politisko ratu pretējā virzienā, nekā to stūrējis Rūzvelts. Saņēmušam bēdīgo mantojumu (Teherānu un Jaltu), viņam Potsdamā uzreiz bija grūti ievadīt citu kursu. Visa toreizējā atmosfaira bija sovjetiem labvēlīga. Tādēļ, ja kādu augstāku ierēdni toreiz minēja par komūnistu vai ka tas sadarbojas ar boļševikiem, tad nevienam tas neizlikās savādi un aizdomīgi, tāpat, ja sacītu, ka kāds ir liels franču vai angļu draugs. Boļševiki bija sabiedrotie šī vārda tiešā nozīmē. Lūzums nāca vēlāk. Vispirms tas notika ar Padomju Savienību un ar komūnismu, kā ar agresīvu kustību. Pret pašmāju komūnistiem turpretim ilgi vēl izturējās saudzīgi aiz demokratijas un brīvības jēdzienu nepareizas iztulkošanas. Tādēļ ar lielām grūtībām nācās cīnīties pret ierēdņiem-komūnistiem, nemaz nerunājot par komūnistiem-jaunatnes audzinātājiem skolās un universitātēs. Arī tagad ir vēl daudz tādu, kas to nesaprot un domā, ka amerikāņu komūnisti ir taču kas cits nekā boļševiki resp. sovjetu komūnisti, jo viņi esot ASV pavalstnieki. Šķiet, ka arī pašam Trūmenam un viņa ļaudīm vēl nesen bijis grūti iedomāties kā amerikānis, kas ir valsts dienestā, labā sabiedriskā stāvoklī un taisa spīdošu karjēru, var tai pašā laikā būt Maskavas kalpībā un nodot savas nācijas intereses. Tā bija komūnisma būtības neizpratne, ka komūnists ir internacionālists un ka tas būs arī spiegs, ja to no viņa prasīs partija resp. NKVD. Sakarā ar to Trūmenam un viņa ļaudīm pārmet, ka viņa laikā ir **par daudz vieglprātīgi raudzījušies uz jautājumu par komūnistiem — ierēdņiem un kā šī vieglprātība pieskaitāma bīstamai nolaidībai dienesta lietās, no kā cietusi valsts drošība. Šādai nolaidībai ir kriminālsekas.**

TRŪMENS MĒĢINA RADĪT PRECEDENTU

Vaicāts par ģenerālprokurora Braunela ziņojumu, Trūmens žurnālistiem izteicās, ka viņš nekādu FBI reportus par Vaitu nav ne lasījis, ne redzējis. Bet bij. ārl. ministrs Bernss apgalvoja pretējo un, proti, ka par vienu no šiem ziņojumiem viņš pats esot ar Trūmenu runājis un viņu brīdinājis komūnistus paaugstināt resp. neatstāt vietā, jo abi noskaidrojuši, ka Senāts paaugstinājumu jau bija apstiprinājis. Trūmens solījies visu to pārdomāt. Trūmens atteicās iet uz Kongresa komisiju nopratināšanai, atsaukdamies šīs komisijas priekšsēdim rakstītā vēstulē uz varas dalīšanas principu ASV satversmē un uz tradicijām, minot piemērus, kā arī citi ASV prezidenti neesot sekojuši nopratināšanas aicinājumam. Bet visi šie Trūmena minētie gadījumi attiecas uz prezidentiem, **kas tajā laikā bijuši amatos.** Trūmens grib šo paražu tulkot paplašinātā veidā un attiecināt to arī uz bijušiem prezidentiem. Tādu precedentu turpretim nav. Ir pretējs precedents: 1846. g. bijušais prezidents Doņs Tailors tomēr liecinājis Kongresa komisijā par savu bij. ārl. ministru Vebsteru jautājumā par izlietotiem līdzekļiem slepenam dienēstam. Nav zināms, vai šis pieminētais bijušais prezidents aicināts ar pavēsti ar soda piedraudējumu (sub poena) jeb vai lūgts ierasties dot informāciju. Amerikāņu prese sevišķi satraukta par pavēstes veidu — ar soda piedraudējumu. Bet tāds ir likums, ka Kongresa izmeklēšanas komisijai ir tiesības aicināt liecinieku, tāpat kā tiesai. Atteicās nākt arī Trūmena tā laika ģenerālprokurors Klarks. Arī Bernss, tagad Dienvidkarolainas gubernātors, atsakās liecināt, tomēr laipni paskaidrodams, ka gatavs sniegt visas ziņas, ja Kongresa komisija viņu gribētu nopratināt Dienvidkarolainā, viņa paša valstī. Bernsa rīcība attaisnojama, jo viņš ir pašlaik valsts gubernātors, t. i. vienas no ASV federācijā ietilpstošo valstu galvām. Jāpiekrīt, ka tādu nevarētu vienkārši aicināt ar pavēsti uz komisiju. Bet bijušais ģenerālprokurors Klarks ir tagad augstākais tiesnesis. Savu nenākšanu viņš tāpat motivē kā Trūmens. Šā tulkojot varas dalīšanas jēdzienu pēc valdošās Monteskjē teorijas, mēs nonākam pretrunās. Vara tiek dalīta (likumdošanas, izpildu un tiesu vara), bet ne pilnīgi konsekventi, cieši un norobežoti, katrā ziņā ne vārda tiešajā nozīmē, un to nevar tādā veidā attiecināt uz fiziskām personām, šīs viena otru kontrolējošās varas reprezentantiem. Tad iznāktu, ka tiesu vara nevarētu saukt pie atbildības par noziegumiem, ko izdarījuši citu varu pārstāvji. Tad arī bij. senātori un deputāti, kad tos vairs neievēlētu, atteiksies nākt uz nopratināšanu aiz tiem pašiem motīviem, ka legislātūras laikā tiem lūk bijušas immūnitātes tiesības. Tas būtu pilnīgs absurds.

TOMĒR ZINĀJIS

Trūmens beidzot atbildēja pa radio, ka atstājis Vaitu paaugstinātā amatā, kaut gan zinājis FBI ziņojumus (tagad vairs to saņemšana netiek apstrīdēta), lai labāk viņu novērotu un lai eventuāli varētu atklāt vēl citus spiegus. Par šo jautājumu pats FBI direktors Hūvers liecināja, ka ne viņš, ne viņa iestāde nav šādai rīcībai nekad piekritusi. Viņš esot brīdinājis prezidentu ar trim rakstiem un proti: 1945. g. 8. nov., tad 1945. g. 27. nov. un 1946. g. 4. febr. Par direktoru-rīkotāju Starpt. Valūtas fondā Vaits sācis strādāt ar 1946. g. 1. maiju un atlūdzies no amata „slimības dēļ" 1947. g. aprīlī. Daudzi viņa ieceltie ierēdņi joprojām sēd savās vietās un par ierēdņiem ir arī vēl tie, kas bija minēti Hūvera raportos. Daži no tiem agrāk pratināti, bet nav atbildējuši uz jautājumiem, vai ir bijuši spiegi vai komūnisti un vai vēl pašlaik tie esot. Viņi visi izmanto likumu par pašinkrimināciju, kādēļ uz šiem jautājumiem neatbild. Un tādi paliek amatos... Tādas 8 lietas pašlaik nāks darba kārtībā, un ģenerālprokurors solās vēl ar atklājumiem. Paliek iespaids, ka demokrati centušies daudz ko noslēpt, lai sevi nekompromitētu tautas acīs. Bet nu tas iznāk vēl sliktāk un atsaucas uz viņiem daudz ļaunāk.

DĀVANAS SVĒTKIEM

LATVIEŠU GRĀMATAS

	broš.	ies.
Irmas Grebzdes — RAGANA, stāsti	1.95	
Teodora Zeltiņa — SLAZDĀ, rom.	2.40	3.00
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI	—	18.00
J. Ezeriņa — DZIESMINIEKS UN VELNS, noveles	—	1.50
J. Veseļa — VIESTURS VARAPOGA, romāns	—	2.50
J. Raiņa — RAKSTI, sējums	—	3.00
K. Ieviņa — SIRŽU LIKTEŅI, romāns	2.30	—
J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, stāsti un nov.	2.30	2.90
A. Niedras — PASAULES PLAUKSTA, stāsti, nov.	2.80	3.40
Dziesmu krājums — KARA ZĀBAKOS	—	2.00
V. Kārkliņa — PIE LAIKA UPES, stāsti	1.80	—
H. Puriņa — EKSELENCES PIEZĪMES	—	1.95
A. Brigaderes — PASAKU LUGAS	—	4.25
Ģirts Salnais — OKERS, romāns	2.25	—
Ingr. Vīksna — MUMS JĀBRIEN JŪRĀ	2.50	—
Ed. Salnas — BADA BIEDI, stāsts	1.60	2.10
J. Sudrabiņa — ASIŅAINA GAISMA AUST, tēloj.	1.90	2.50
Aīdas Niedras — MAIJA PURENE, rom., 1. grām.	2.30	2.90
Vija Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE	2.40	3.50
Aleksandra Grīna — TOBAGO, rom.	1.80	2.40
Olģerta Liepiņa — VĒLĀ LIESMA, rom.	2.80	3.40
Latviešu prozas izlase — APVĀRŠŅI	0.90	—
J. Akuratera — DRAUGI UN GADI, stāsti	0.50	—
J. Akuratera — PĒTERIS DANGA, rom.	1.50	—
Erv. Rommeļa — TUKSNEŠA VELNS	2.80	—
RELIĢIJA UN DZĪVE	1.80	—
J. Akuratera — DEGOŠĀ SALA	—	1.80
K. Skalbes — Raksti, 1. — 3. d. ā	—	4.50
Sniķere—Jēgens—Šodums — TRĪS AUTORI, dzejas	—	2.25
A. Čaks — MANA PARADĪZE, dzejoļi	—	6.00
G. Salnais — SKRANDAS VĒJĀ, romāns	3.50	4.40
Z. Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI	—	3.45
M. Bendrupe — SMIEKLĪGAIS UN VIŅA SIRDS	1.50	—
V. Toma — SĒĻUZEMES SESTDIENA	—	3.60
Ž. Unāms — LAIKA ATSPULGĀ	—	2.50
J. Straubergs — SEN TO RĪGU DAUDZINĀJA	—	2.50
E. Rirdāns — 35 IELAPI	1.35	—
J. Janševskis — DZIMTENE	—	5.60
K. Zariņš — DRĀMAS IKDIENĀ	—	3.00
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS	—	5.60
NORITIS	—	5.60
V. Strēlerte — GAISMAS TŪKSNEŠI	—	2.75
A. Dziļuma — VAKARS UZ EZERA	—	2.75
A. Rupaiņa — MĀRA MOSTAS, I un II	—	4.00
A. Dziļums — VIRŠU DRUVAS	—	2.50
A. Eglītis — NESAULE, dzejas	—	3.60
LIELĀ SAPJU DRAUDZE	—	4.25
Rirdāns — ONCLE JOE	1.00	—
Ligera — LATVIEŠU ETNOGRAFIJA	6.50	—
J. Veselis — DIENAS KRUSTS	—	2.20
A. Eglītis — LAIMĪGIE	3.20	—
J. Janševskis — Mežvidus ļaudis I,II	—	6.50

BĒRNU GRĀMATAS

A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI, dziesmu un rotaļu pūrs	1.25	—
E. Kestnera — DIVKĀRŠA LOTĪTE	1.50	2.00
E. Kestnera — EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI	1.50	—
E. Tūters — TRAUCIŅŠ AR MEDU, dzejoļi, stāsti, tēlojumi	1.40	—
VECAIS ABRINIEKS, latviešu tautas pasaka	—	1.10
SARKANGALVĪTE	—	1.10
E. Andersone — VASARA	1.80	—
VALODIŅA	1.00	—
VIEGLĀ GAITA	—	1.30
ĶIMIJA	1.80	—

TULKOJUMI

Servantesa — DOŅ KICHOTS	2.70	3.30
A. Dž. Kronina — CITADELE, rom.	2.90	3.60
A. Kamī — MĒRIS, romāns	2.60	3.20
Tagores — GĀJU PUTNI, ZELTA LAIVA	—	2.10
Tagores — LIRIKA	—	1.80
Pērs Lagerkvists — BARABA	—	2.40
A. de St. Eksiperi — NAKTS LIDOJUMS	1.00	1.60
Aug. Gailiša — SKARBĀ JŪRA, rom.	2.20	2.80
A. Gailiša — PĀRI BAŅGAINIEM ŪDEŅIEM, rom.	1.80	—
K. Hamsuna — PA AIZAUGUŠĀM TEKĀM	—	2.10
F. M. Dostojevska — BRĀĻI KARAMĀZOVI, rom.	2.50	—
Andrē Žids — SIEVU SKOLA	—	2.60
Fransua Moriaks — MĪLESTĪBAS TUKSNESIS	—	2.60
Arsenjeva Taigas — MEDNIEKI	—	2.80
Dz. Orvels — 1984	—	2.60
Fr. Buš — BISMARKA NOSLĒPUMS	1.80	—
KANARISS	—	2.80
S. Undsete — KRISTĪNE LAVRĀNA MEITA 1.—3.	—	10.00
S. Hols — OKTOBRA DIENAS	—	3.00
A. Gailītis — TOMS NPERNADIJS	—	3.20
H. Matisons — CEĻŠ UZ ZVANU DRAUDZI	—	3.20
A. Johansons — DŪMAINIE SPĪDEKĻI	—	2.20
Z. Lagerlefa — PORTUGALES ĶEIZARS	—	2.50
BOVARI KUNDZE	—	3.20

V. TONES GLEZNU REPRODUKCIJU MAPE. Kartona vākos $12.00, audekla vākos $15.00

SKAŅU PLATES

JĀŅA MEDIŅA POPULĀRĀS ROMANCES

1. Pieskaņa — JĀNIS MEDIŅŠ
Uz brītiņu un Mīļā skūpsts — JĀNIS MEDIŅŠ
Iedzied. MILDA GRIMMA-ŠTRAUSS
Pie klavierēm doc. HUGO ŠTRAUSS
2. Karogs — ARVĪDS ŽILINSKIS
Iedzied. MILDA GRIMMA-ŠTRAUSS
Daina Nr 1. — JĀNIS MEDIŅŠ
Klavieru solo iesp. doc. HUGO ŠTRAUSS
3. Vienu pašu baltu zvaigzni — ĀD. ĀBELE
Ganiņš biju, ganos gāju — JĀNIS MEDIŅŠ
4. Meita sēdēj' kurazās — E. MELNGAILIS
Pūtin, pūta melnais mednis — J. CIMZE
5. Ej, bāliņi lūkoties — TAUTAS DZ.
Maza, maza meitenīte — K. BAUMANIS
6. Šurp, brāļi — A. KALNIŅŠ
Visi ciema suņi rēja — A. FEILA
7. Pie Baltijas jūras — J. STRAUME
Mežezers — J. VĪTOLS
8. Mūžam zili — E. DĀRZIŅŠ
Mirdzi kā zvaigzne — E. DĀRZIŅŠ
Plates no 3.-8. iedzied. latv. karavīru koris R. ZUIKAS vadībā
10. Pūt, vējiņi — A. JURJĀNS
Dižens puisis — J. CIRULIS
11. Dievišķais mirdzums — J. VĪTOLS
Tek saulīte tecēdama — TAUTAS DZ.
12. Ai zaļā līdaciņa — A. JURJĀNS
Cekulaina zīle dzied — E. MELNGAILIS

Plate 7. un 8. maksā $2.50, pārējās $2.00 gabalā

Plates no 9.—12. iedzied. ED. RAMATA jaukais koris Daugava Plašu piesūtīšanai pa pastu jāpievieno sūtījumam 1—5 platēm 50c un vairāk platēm — 70c. Pasūtinājumiem virs $20.00 pasta izdevumi nav jāpievieno

NOTIS KLAVIERĒM

V. DĀRZIŅA — Latviešu Tautas dziesmas ā	$2.00
E. LAMMA — Tek saulīte tecēdama	$1.50
V. DĀRZIŅA — Prelūde (Sol maj.)	$0.75
V. DĀRZIŅA — Prelūde (Sol min.)	$0.75
E. DĀRZIŅA — Melancholiskais valsis	$0.70
J. MEDIŅA — Ārija	$1.50
J. MEDIŅA — Ainas, prelūde Nr. 6.	$0.60

KRĀJUMĀ

Keramika, koka izstrādājumi, Ziemassvētku apsveikumu kartītes, Eiropas termometri, tautiskās lelles, karodziņi ar mastiņiem, grāmatu zīmes u. c.

PIEDĀVĀ

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO ONT. TEL. 8-0792

ATVĒRTA DARBDIENĀS NO PLKST. 8—20

Labākās atsauksmes!

Katram vajadzīga, ilgstoši derīga:

Rokas grāmata UN pilnīgs kalendārs 1954. gadam

LATVIEŠIEM SAV. VALSTĪS UN KANADĀ

Nenokavējiet, pasūtiniet pie izdevēja:

J. KADIĻA APGĀDS,

620 W. 189 St., NEW YORK 33, N.Y., U.S.A.

(Apgādam pasta izdevumi nav jāmaksā)

Otrs gada gājums, — PAPLAŠINĀTS, ĻOTI VISPUSĪGS, PRAKTISKS SATURS

Dabūjams arī visās latviešu grāmatnīcās Sav. Valstīs un Kanadā

Cena $1.50

Alberta Sprūdža fonds izdevis

ALBERTA SPRŪDŽA

STĀSTU UN NOVEĻU KRĀJUMU

DAUGAVAS VĒJI

Prof. Dr. K. Kārkliņš raksta: „A. Sprūdžs ir teicams mīlestības notēlotājs. Tās raksturojumā viņš parādās kā smalks psihologs, kas pamatīgi ņogremdējas cilvēka dvēseles dzīlēs." Skaisti viņa patriotiskie darbi.

Maksā $2.80

Adr.: Jānis Šķirmants, 2415 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. USA

DĀMAS!

Mums ir iespējams sagādāt atlaidi no 10—20% latviešiem pērkot kažokus un ādas izstrādājumus mūsu kaimiņu veikalā.

Tuvākai informācijai un ieteikumam

ST. CLAIR TEAROOM

1213 St. Clair W. Toronto, tel. LL 5715

LATVIEŠU

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA

atvērta līdz plkst. 8 vakaros

WIDMER GROCERY

10 WIDMER STR., Toronto. Tel.: EM 6-2434

Divi bloki austrumos no Spadina Ave, pie King ielas

A. KŪLAINIS & I. JANKOVSKIS

O.E.CARSON

LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

AUSEKLIS JANSONS MĀJAS OX 8016

...Ja esat nodomājis iegādāties vai pārdot nekustamu īpašumu Toronto vai tās apkārtnē, kādēļ gan neapjautāties pie mums?...

...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto.

...Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz $2.000...

Nesaistoši padomi un pakalpojumi katrā gadījumā un laikā

KĀDĒĻ GAN NEPIEZVANĪT TŪLIŅ???

OSVALDS INDZERS MĀJĀS HA 7881

Pastāvīga kvalitāte gadu no gada

VESELĪGS UN ATSPIRDZINĀTĀJS

33-9

COKE reģistrēta tirdzniecības zīme — COCA COLA LTD